

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2019/1660 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 25ης Σεπτεμβρίου 2019

σχετικά με την εφαρμογή των νέων διατάξεων περί μέτρησης και τιμολόγησης της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση έχει δεσμευθεί να αναπτύξει ένα βιώσιμο, ανταγωνιστικό, ασφαλές και απαλλαγμένο από ανθρακούχες εκπομπές ενεργειακό σύστημα. Η Ενεργειακή Ένωση θέτει φιλόδοξους ενωσιακούς στόχους. Οι στόχοι της συγκεκριμένα είναι οι εξής: i) μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 40 % έως το 2030 σε σύγκριση με το 1990, ii) αύξηση του ποσοστού κατανάλωσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε τουλάχιστον 32 % και iii) εξοικονόμηση ενέργειας, ώστε να βελτιωθεί η ενεργειακή ασφάλεια, η ανταγωνιστικότητα και η βιωσιμότητα της Ένωσης από ενεργειακή άποψη. Η οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ («ΟΕΑ»), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽²⁾, καθορίζει ως στόχο ενεργειακής απόδοσης εξοικονόμηση τουλάχιστον 32,5 % σε επίπεδο Ένωσης έως το 2030.
- (2) Η θέρμανση και η ψύξη αποτελούν τη σημαντικότερη πηγή κατανάλωσης ενέργειας κατά την τελική χρήση και αντιστοιχούν στο 50 % περίπου της συνολικής ζήτησης ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 80 % αυτής της κατανάλωσης ενέργειας χρησιμοποιείται σε κτίρια. Ως εκ τούτου, η επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα επηρεάζεται καθοριστικά από τις προσπάθειες που καταβάλλει η Ένωση να ανακαινίσει το κτιριακό της δυναμικό και να προωθήσει τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας και της χρήσης των κτιρίων.
- (3) Οι σαφείς και έγκαιρες πληροφορίες και οι λογαριασμοί ενέργειας με βάση την πραγματική κατανάλωση δίνουν τη δυνατότητα στους καταναλωτές να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη μείωση των ενεργειακών αναγκών θέρμανσης και ψύξης. Πάνω από το 40 % των κατοικιών στην Ένωση βρίσκονται σε συγκροτήματα κατοικιών ή ημιανεξάρτητα σπίτια, πολλά από τα οποία διαθέτουν συλλογικά συστήματα παροχής θέρμανσης χώρου ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης. Επομένως, οι ακριβείς, αξιόπιστες, σαφείς και έγκαιρες πληροφορίες σχετικά με την κατανάλωση ενέργειας είναι σημαντικές για τους ενοίκους αυτών των κατοικιών, ανεξάρτητα από το κατά πόσον έχουν άμεση και ατομική συμβατική σχέση με προμηθευτή ενέργειας.
- (4) Η ΟΕΑ είναι η νομοθετική πράξη σε επίπεδο Ένωσης με αντικείμενο τη μέτρηση και την τιμολόγηση παροχών θερμικής ενέργειας. Το 2018 η ΟΕΑ τροποποιήθηκε. Ένας από τους στόχους της τροποποίησης ήταν να διευκρινιστούν και να ενισχυθούν οι εφαρμοστέοι κανόνες μέτρησης και τιμολόγησης.
- (5) Οι διευκρινίσεις αφορούν, μεταξύ άλλων, την εισαγωγή της έννοιας των «τελικών χρηστών», επιπροσθέτως της έννοιας του «τελικού καταναλωτή» που χρησιμοποιείται ήδη στην ΟΕΑ, ώστε να αποσαφηνιστεί ότι τα δικαιώματα που σχετίζονται με τις πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης ισχύουν και για καταναλωτές που δεν έχουν ατομικές ή άμεσες συμβάσεις με τον προμηθευτή ενέργειας που χρησιμοποιείται για συλλογικά συστήματα θέρμανσης, ψύξης ή παραγωγής ζεστού νερού οικιακής χρήσης σε κτίρια πολλαπλών ενοίκων.
- (6) Επιπλέον, με τις αλλαγές υποχρεούνται ρητώς τα κράτη μέλη, αφενός, να δημοσιεύουν κριτήρια, μεθόδους και διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη χορήγηση εξαιρέσεων από τη γενική απαίτηση τοπικής μέτρησης σε κτίρια πολλαπλών ενοίκων και, αφετέρου, να αποσαφηνίζουν την άνευ όρων απαίτηση ατομικής μέτρησης του ζεστού νερού οικιακής χρήσης σε κατοικησίμα τμήματα νέων κτιρίων πολλαπλών ενοίκων.
- (7) Επιπλέον, βάσει της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002 τα κράτη μέλη υποχρεούνται να θεσπίσουν διαφανείς και δημοσίως διαθέσιμους κανόνες σχετικά με την κατανομή του κόστους σε πολυκατοικίες και κτίρια πολλαπλών χρήσεων, δεδομένης της σημασίας των κανόνων αυτών για τη διευκόλυνση της επίτευξης δικαιων αποτελεσμάτων και τη δημιουργία επαρκών κινήτρων για τους ενοίκους των προαναφερόμενων κτιρίων.
- (8) Για να ενισχυθούν ο αντίκτυπος της μέτρησης και της τιμολόγησης ως προς τις συμπεριφορικές αλλαγές που ενδέχεται να επιφέρουν, καθώς και η επακόλουθη εξοικονόμηση ενέργειας, η αναθεωρημένη ΟΕΑ περιέχει επίσης σαφέστερες απαιτήσεις για περισσότερο χρήσιμες και πληρέστερες πληροφορίες τιμολόγησης βάσει δεδομένων κατανάλωσης με διορθωμένα τα στοιχεία των κλιματικών διακυμάνσεων. Οι εν λόγω πληροφορίες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, σχετικές συγκρίσεις και νέα στοιχεία, όπως πληροφορίες για το αντίστοιχο ενεργειακό μείγμα και τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, καθώς και για τις διαθέσιμες διαδικασίες υποβολής καταγγελιών ή τους διαθέσιμους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών.

⁽¹⁾ Οδηγία 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ (ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 1).

⁽²⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, σχετικά με την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 210).

- (9) Ταυτόχρονα, στόχος των αυστηρότερων απαιτήσεων για συχνές πληροφορίες τιμολόγησης ή κατανάλωσης, όταν συσκευές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης συνδυάζονται με κανόνες που εξασφαλίζουν τη σταδιακή μετάβαση σε εξ αποστάσεως αναγνώσιμους μετρητές και κατανεμητές κόστους θέρμανσης, είναι να διασφαλιστεί ότι περισσότερο έγκαιρες και συχνότερες πληροφορίες θα καταστούν εντέλει διαθέσιμες σε όλους τους τελικούς χρήστες.
- (10) Τα κράτη μέλη οφείλουν να θέσουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη μεταφορά των σχετικών με τη μέτρηση και την τιμολόγηση διατάξεων της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002 το αργότερο έως τις 25 Οκτωβρίου 2020.
- (11) Η ΟΕΑ παρέχει στα κράτη μέλη περιθώριο διακριτικής ευχέρειας για τη μεταφορά και την εφαρμογή του αναθεωρημένου συνόλου απαιτήσεων μέτρησης και τιμολόγησης, επιτρέποντάς τους να επιλέξουν τον τρόπο που ανταποκρίνεται καλύτερα στις εθνικές τους συνθήκες, όπως, για παράδειγμα, οι κλιματικές συνθήκες, το καθεστώς μίσθωσης και ιδιοκτησίας ακινήτων και το κτιριακό δυναμικό. Στην παρούσα σύσταση εξηγούνται οι τροποποιημένες απαιτήσεις και περιγράφονται οι τρόποι με τους οποίους μπορούν να επιτευχθούν οι στόχοι της οδηγίας. Στόχος ειδικότερα είναι να διασφαλιστεί η ενιαία κατανόηση της ΟΕΑ σε όλα τα κράτη μέλη κατά την εκπόνηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.
- (12) Οι κατευθύνσεις που περιέχονται στην παρούσα σύσταση συμπληρώνουν και εν μέρει αντικαθιστούν το καθοδηγητικό έγγραφο που είχε εκδώσει παλαιότερα η Επιτροπή σχετικά με τα άρθρα 9-11 της ΟΕΑ ⁽³⁾.
- (13) Η παρούσα σύσταση δεν μεταβάλλει τα έννομα αποτελέσματα της ΟΕΑ και δεν θίγει τη δεσμευτική ερμηνεία της ΟΕΑ από το Δικαστήριο. Επικεντρώνεται στις διατάξεις που σχετίζονται με τη μέτρηση και την τιμολόγηση και αφορά τα άρθρα 9α, 9β, 9γ, 10α και 11α και το παράρτημα VIIα της ΟΕΑ.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

Κατά τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο των απαιτήσεων που θεσπίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 και καθορίζονται στα άρθρα 9α, 9β, 9γ, 10α και 11α και στο παράρτημα VIIα της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ακολουθούν τις κατευθυντήριες γραμμές που παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας σύστασης.

Βρυξέλλες, 25 Σεπτεμβρίου 2019.

Για την Επιτροπή
Miguel ARIAS CAÑETE
Μέλος της Επιτροπής

⁽³⁾ COM(2013) 762 final και SWD(2013) 448 final, Βρυξέλλες, 6 Νοεμβρίου 2013

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Νομικό πλαίσιο και πλαίσιο πολιτικής

Τα άρθρα 9, 10 και 11 και το παράρτημα VII της οδηγίας 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση (εφεξής «ΟΕΑ») καλύπτουν τη μέτρηση και την τιμολόγηση της ατομικής κατανάλωσης ενέργειας. Οι αλλαγές όσον αφορά τη μέτρηση και την τιμολόγηση τις οποίες εισήγαγε η αναθεώρηση της ΟΕΑ μέσω τροποποιητικής οδηγίας ⁽¹⁾ συνίστανται κατά κύριο λόγο:

- στην προσθήκη νέων νομικών διατάξεων εφαρμοστέων ειδικά στη θερμική ενέργεια, ήτοι των άρθρων 9α, 9β, 9γ, 10α, 11α και του παραρτήματος VIIα, και
- στην αφαίρεση της θερμικής ενέργειας από το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της αρχικής ΟΕΑ (άρθρα 9, 10, 11 και παράρτημα VII).

Όσον αφορά τη μέτρηση και την τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας, η υφιστάμενη νομοθεσία της ΕΕ ενοποιήθηκε με την αναδιτύπωση της οδηγίας για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας η οποία εκδόθηκε στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους».

Όσον αφορά το φυσικό αέριο, ο νομοθέτης (το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο) συμπεριέλαβε στην αναθεώρηση της ΟΕΑ ρήτρα επανεξέτασης στο άρθρο 24 παράγραφος 14, ώστε να διασφαλιστεί ότι θα εξεταστεί το ενδεχόμενο ανάλογων τροποποιήσεων κατόπιν αξιολόγησης ή πρότασης της Επιτροπής το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021.

Εν συντομία, η αναθεωρημένη ΟΕΑ επιφέρει ουσιαστικές τροποποιήσεις στις διατάξεις σχετικά με τη μέτρηση και την τιμολόγηση όσον αφορά τις εφαρμοστέες στη θερμική ενέργεια απαιτήσεις. Όσον αφορά την ηλεκτρική ενέργεια, οι εν λόγω διατάξεις παραμένουν αμετάβλητες έως την έναρξη εφαρμογής των νέων διατάξεων της αναδιτυπωμένης οδηγίας για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας την 1η Ιανουαρίου 2021 ⁽²⁾· για το φυσικό αέριο οι διατάξεις παραμένουν αμετάβλητες εκτός εάν και έως ότου ο νομοθέτης εγκρίνει περαιτέρω τροποποιήσεις.

1.2. Πεδίο εφαρμογής και σκοπός του παρόντος εγγράφου

Σκοπός της παρούσας σύστασης είναι η διευκόλυνση της αποτελεσματικής και συνεπούς εφαρμογής των διατάξεων της ΟΕΑ που αφορούν τη μέτρηση και την τιμολόγηση της θερμικής ενέργειας. Η σύσταση εν μέρει συμπληρώνει και εν μέρει αντικαθιστά τις κατευθύνσεις που έχει ήδη εκδώσει η Επιτροπή.

Το καθοδηγητικό σημείωμα της Επιτροπής για τα άρθρα 9-11 ⁽³⁾ του 2013 παραμένει επίκαιρο για την ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο, καθώς οι αρχικές διατάξεις της ΟΕΑ σχετικά με την ηλεκτρική ενέργεια και το αέριο παραμένουν προς το παρόν σε ισχύ. Ωστόσο, όσον αφορά τη θερμική ενέργεια, έχουν επέλθει σημαντικές αλλαγές και διευκρινίσεις και, ως εκ τούτου, το σημείωμα του 2013 θα είναι μόνο εν μέρει επίκαιρο μετά την παρέλευση της προθεσμίας για τη μεταφορά των αναθεωρημένων διατάξεων στο εθνικό δίκαιο (25 Οκτωβρίου 2020) ⁽⁴⁾.

Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης ειδικές κατευθύνσεις για την τοπική μέτρηση της θερμικής ενέργειας στις πολυκατοικίες ⁽⁵⁾. Η γενική προσέγγιση των εν λόγω κατευθύνσεων παραμένει έγκυρη, όπως και πολλές από τις συστάσεις τους.

⁽¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2002.

⁽²⁾ Πρβλ. άρθρα 70 και 73 της οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και την τροποποίηση της οδηγίας 2012/27/ΕΕ (ΕΕ L 158 της 14.6.2019, σ. 125).

⁽³⁾ SWD(2013) 448 final, Βρυξέλλες, 6 Νοεμβρίου 2013, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1416394987283&uri=SWD:2013:448:FIN>.

⁽⁴⁾ Συγκεκριμένα, οι αρχές που θεσπίζονται στις παραγράφους 19-26, 50-54 και 56 του σημειώματος του 2013 αφορούν και τις νέες διατάξεις που καλύπτουν τη θερμική ενέργεια.

⁽⁵⁾ «Guidelines on good practice in cost-effective cost allocation and billing of individual consumption of heating, cooling and domestic hot water in multi-apartment and multi-purpose buildings» [Κατευθύνσεις σχετικά με την ορθή πρακτική για οικονομικά αποδοτική κατανομή κόστους και τιμολόγηση της ατομικής κατανάλωσης θέρμανσης, ψύξης και ζεστού νερού οικιακής χρήσης σε πολυκατοικίες και κτίρια πολλαπλών χρήσεων], empirica GmbH — Communication and Technology Research, Simon Robinson, Georg Vogt, Δεκέμβριος 2016 <https://ec.europa.eu/energy/en/studies/specific-guidance-sub-metering-thermal-energy-multi-unit-buildings-implementation-articles-9>.

1.3. Επισκόπηση των αλλαγών στη μέτρηση και την τιμολόγηση της θερμικής ενέργειας

Οι κύριες διαφορές που εισάγονται με την αναθεωρημένη ΟΕΑ όσον αφορά τις απαιτήσεις μέτρησης και τιμολόγησης παροχών θερμικής ενέργειας είναι οι εξής:

- Εισαγωγή της έννοιας του «τελικού χρήστη» επιπροσθέτως της υφιστάμενης έννοιας του «τελικού καταναλωτή». Ο στόχος εδώ είναι να διευκρινιστεί ότι τα δικαιώματα που σχετίζονται με τις πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης (άρθρο 10α) ισχύουν και για καταναλωτές οι οποίοι δεν έχουν ατομικές ή άμεσες συμβάσεις με τον προμηθευτή ενέργειας που χρησιμοποιείται σε συλλογικά συστήματα θέρμανσης, ψύξης ή παραγωγής ζεστού νερού σε πολυκατοικίες και κτίρια πολλαπλών χρήσεων.
- Σαφέστερη διάκριση μεταξύ της μέτρησης και της τοπικής μέτρησης (άρθρα 9α και 9β αντίστοιχα).
- Ρητή απαίτηση δημοσίευσης από τα κράτη μέλη των κριτηρίων, των μεθόδων και των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη χορήγηση εξαιρέσεων από τη γενική απαίτηση τοπικής μέτρησης σε πολυκατοικίες και κτίρια πολλαπλών χρήσεων (άρθρο 9β παράγραφος 1).
- Αποσαφήνιση της άνευ όρων απαίτησης τοπικής μέτρησης του ζεστού νερού οικιακής χρήσης σε κατοικίσιμα τμήματα νέων πολυκατοικιών και κτιρίων πολλαπλών χρήσεων (άρθρο 9β παράγραφος 2).
- Νέα υποχρεωτική απαίτηση για θέσπιση από τα κράτη μέλη διαφανών και δημοσίως διαθέσιμων κανόνων περί κατανομής του κόστους (άρθρο 9β παράγραφος 3).
- Εισαγωγή απαιτήσεων ανάγνωσης εξ αποστάσεως για τους μετρητές και τους κατανεμητές κόστους θέρμανσης (άρθρο 9γ).
- Ενισχυμένες απαιτήσεις όσον αφορά τη συχνότητα παροχής πληροφοριών τιμολόγησης και κατανάλωσης όταν υπάρχουν εξ αποστάσεως αναγνώσιμες συσκευές (δύο φορές ετησίως ή ανά τρίμηνο από τις 25 Οκτωβρίου 2020 και σε μηνιαία βάση από την 1η Ιανουαρίου 2022) (άρθρο 10α και παράρτημα VIIα).
- Εισαγωγή περισσότερο χρήσιμων και πληρέστερων πληροφοριών τιμολόγησης με βάση δεδομένα κατανάλωσης διορθωμένα βάσει των κλιματικών διακυμάνσεων και συμπεριλαμβανομένων συναφών συγκρίσεων και νέων στοιχείων, π.χ. πληροφοριών σχετικά με το ενεργειακό μείγμα, τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και τις διαθέσιμες διαδικασίες υποβολής καταγγελιών ή τους διαθέσιμους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών (παράρτημα VIIα).

2. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΜΕΤΡΗΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 9α)

Το νέο άρθρο 9α περιλαμβάνει δύο παραγράφους, καθένα από τις οποίες αναπτύσσει μια παρεμφερή απαίτηση της αρχικής ΟΕΑ, συγκεκριμένα δε των πρώτων εδαφίων του άρθρου 9 παράγραφος 1 και του άρθρου 9 παράγραφος 3. Οι εν λόγω δύο παράγραφοι συνιστούν από κοινού τη γενική υποχρέωση μέτρησης της παροχής θερμικής ενέργειας.

Το άρθρο 9α παράγραφος 1 θεσπίζει τη γενική απαίτηση να διασφαλίζεται ότι παρέχονται στους τελικούς καταναλωτές⁽⁶⁾ μετρητές⁽⁷⁾ που αναγράφουν επακριβώς την πραγματική ενεργειακή κατανάλωσή τους. Σε αντίθεση με το άρθρο 9 παράγραφος 1 της αρχικής ΟΕΑ, η συγκεκριμένη απαίτηση δεν υπόκειται σε όρους. Η διάταξη δεν περιλαμβάνει απαίτηση για παροχή από τον μετρητή πληροφοριών σχετικά με τον πραγματικό χρόνο χρήσης.

Το άρθρο 9α παράγραφος 2 θεσπίζει μια πιο συγκεκριμένη απαίτηση εγκατάστασης μετρητή στον εναλλάκτη θερμότητας ή στο σημείο διανομής όταν ένα κτίριο τροφοδοτείται με θερμική ενέργεια από κεντρική πηγή που εξυπηρετεί περισσότερα του ενός κτίρια ή από σύστημα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης.

Η συγκεκριμένη διάταξη περιλαμβανόταν ήδη στο άρθρο 9 παράγραφος 3 της αρχικής ΟΕΑ.

⁽⁶⁾ Ως τελικός καταναλωτής ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 23 της ΟΕΑ «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει ενέργεια για δική του τελική χρήση».

⁽⁷⁾ Σε σύγκριση με το άρθρο 9, το άρθρο 9α δεν αναφέρεται σε «ατομικούς» μετρητές. Η διαφορά αυτή δεν μεταβάλλει το πεδίο εφαρμογής της απαίτησης και απλώς επιδιώκει να καταστήσει ακόμη σαφέστερη τη διάκριση ανάμεσα στη μέτρηση και την τοπική μέτρηση και ανάμεσα στους τελικούς καταναλωτές και τους τελικούς χρήστες. Στην αναθεωρημένη ΟΕΑ, ο όρος «ατομικός» χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο στο πλαίσιο της τοπικής μέτρησης.

Σε πολλές περιπτώσεις, οι απαιτήσεις των δύο ανωτέρω διατάξεων παρουσιάζουν επικαλύψεις και παράγουν το ίδιο αποτέλεσμα: αυτό συμβαίνει όταν τελικός καταναλωτής προμηθεύεται θερμική ενέργεια αποκλειστικά για χρήσεις που σχετίζονται με ένα και μόνο κτίριο (συνήθως για θέρμανση χώρων και παραγωγή ζεστού νερού οικιακής χρήσης). Το ίδιο συμβαίνει επίσης όταν ένα κτίριο είναι χωρισμένο σε περισσότερες της μίας μονάδες που διαθέτουν η καθεμία δικό της εναλλάκτη θερμότητας/υποσταθμό, και ο ένοικος της κάθε μονάδας είναι τελικός καταναλωτής με ατομική και άμεση σύμβαση με το δίκτυο τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης⁽⁸⁾. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, οι διατάξεις του άρθρου 9α συνεπάγονται ότι πρέπει να εγκατασταθεί μετρητής στο σημείο διανομής/στον εναλλάκτη θερμότητας για τον χώρο κάθε μεμονωμένου τελικού καταναλωτή.

Ωστόσο, οι απαιτήσεις είναι επίσης συμπληρωματικές. Η κατανάλωση μπορεί κατ' αρχήν να πραγματοποιείται εκτός κτιρίου, π.χ. για σκοπούς βιομηχανικής θέρμανσης σε βιομηχανική εγκατάσταση. Βάσει του άρθρου 9α παράγραφος 1, η παροχή αυτού του είδους πρέπει επίσης να υπόκειται σε μέτρηση. Κατά τον ίδιο τρόπο, ορισμένοι τελικοί καταναλωτές μπορεί να λαμβάνουν παροχές για περισσότερα του ενός κτίρια. Ένας τελικός καταναλωτής μπορεί, λόγω χάρη, να λαμβάνει παροχές σε περισσότερα του ενός κτίρια από το ίδιο δίκτυο τηλεθέρμανσης. Αν όλα αυτά τα κτίρια συνδέονται με το δίκτυο μέσω ενός και μόνο σημείου, σύμφωνα με το άρθρο 9α παράγραφος 1, θα απαιτούνταν μόνον ένας μετρητής. Σε τέτοιες περιπτώσεις, ωστόσο, το άρθρο 9α παράγραφος 2 επιδιώκει να διασφαλίσει ότι θα καταγράφεται επίσης η ατομική κατανάλωση του κάθε κτιρίου⁽⁹⁾. Άλλο παράδειγμα μπορεί να είναι μια μεγάλη εγκατάσταση, π.χ. μια στρατιωτική βάση, με δική της μονάδα παροχής θέρμανσης, ψύξης ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης σε περισσότερα του ενός κτίρια εντός της εγκατάστασης. Σε αυτή την περίπτωση θα είχε εφαρμογή το άρθρο 9α παράγραφος 2 (αλλά όχι το άρθρο 9α παράγραφος 1).

Οι περιπτώσεις που ενέχουν συστήματα αποθήκευσης θερμικής ενέργειας μπορούν να γεύουν ιδιαίτερα ερωτήματα όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 9α. Ενδεικτικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση στην οποία περισσότεροι/-α του ενός τελικοί καταναλωτές, τελικοί χρήστες ή κτίρια συνδεδεμένα με σύστημα αποθήκευσης θερμικής ενέργειας με χρήση ταμειυτήρα (ATES) τροφοδοτούνται με θέρμανση από συλλογική αβαθή γεωθερμική υπόγεια πηγή. Σε μια τέτοια περίπτωση, το σύστημα δεν θεωρείται απαραίτητα σύστημα τηλεθέρμανσης κατά την έννοια του άρθρου 9α παράγραφος 1⁽¹⁰⁾, ούτε κεντρική πηγή θέρμανσης ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης κατά την έννοια του άρθρου 9α παράγραφος 2 υπό την προϋπόθεση ότι:

- η θερμότητα παρέχεται σε θερμοκρασία η οποία πρέπει να αυξηθεί με τη βοήθεια ατομικών αντλιών θερμότητας ώστε να μπορεί να χρησιμοποιηθεί για θέρμανση χώρων ή παραγωγή ζεστού νερού οικιακής χρήσης, και
- η ενέργεια που απαιτείται για τη λειτουργία των αντλιών θερμότητας δεν περιλαμβάνεται στην υπηρεσία αλλά χρεώνεται χωριστά για κάθε τελικό καταναλωτή ή τελικό χρήστη⁽¹¹⁾.

Σε αυτή την περίπτωση, δεν απαιτείται μέτρηση της θερμότητας χαμηλής θερμοκρασίας δυνάμει του άρθρου 9α.

Κατά τον ίδιο τρόπο, όταν ένα τέτοιο σύστημα είναι αντιστρέψιμο και παρέχει επίσης ψύξη, δεν απαιτείται δυνάμει του άρθρου 9α μέτρηση του ψύχους που ανακτάται από την υπόγεια εγκατάσταση αποθήκευσης, εάν η εν λόγω λειτουργία απαιτείται για την εποχιακή αναγέννηση της πηγής θερμότητας και εάν η ψυχρή πηγή αναγεννάται αποκλειστικά μέσω της (εποχιακής) εναλλαγής λειτουργιών θέρμανσης/ψύξης⁽¹²⁾.

Τέλος, μπορεί να απαιτείται ειδική αντιμετώπιση στις περιπτώσεις όπου θερμική ενέργεια υπό μορφή έτοιμου ζεστού νερού οικιακής χρήσης παρέχεται από σύστημα τηλεθέρμανσης ή παρεμφερή εξωτερική πηγή σε πολυκατοικία ή κτίριο πολλαπλών χρήσεων όπου οι ένοικοι είναι ατομικά τελικοί καταναλωτές του προμηθευτή. Σε αυτή την περίπτωση, και με δεδομένο ότι η ΟΕΑ δεν προσδιορίζει εάν απαιτείται μετρητής θερμότητας ή νερού για το ζεστό νερό οικιακής χρήσης, οι μετρητές νερού στο κάθε διαμέρισμα μπορούν κατ' αρχήν να κριθούν επαρκείς εάν θεωρηθούν ως σημεία διανομής οι βρύσες ή τα στόμια εισόδου σε κάθε διαμέρισμα/μονάδα. Ωστόσο, αυτό προϋποθέτει ότι ο προμηθευτής ενέργειας φέρει την αποκλειστική ευθύνη για τυχόν θερμικές απώλειες έως τα εν λόγω σημεία διανομής εντός του κτιρίου. Αν δεν ισχύει αυτή η προϋπόθεση, και με δεδομένο ότι οι απώλειες θερμικής ενέργειας στα δίκτυα τηλεθέρμανσης μπορεί να είναι σημαντικές, είναι απαραίτητο να τοποθετείται επίσης μετρητής θερμότητας στο σημείο όπου σταματά η ευθύνη του προμηθευτή. Διαφορετικά, οι τελικοί καταναλωτές δεν θα είναι σε θέση να εξακριβώνουν αν η τιμολόγηση αντιστοιχεί στην πραγματική κατανάλωση ενέργειας: ο προμηθευτής μπορεί να υποστηρίξει ότι οι απώλειες προέκυψαν εντός του κτιρίου, πέραν της ευθύνης του, και χωρίς μετρητή θερμότητας δεν θα υπάρχει τρόπος να ελεγχθεί αν αυτό ισχύει πραγματικά.

⁽⁸⁾ Η περίπτωση αυτή δεν είναι πολύ συνηθισμένη, όμως μπορεί να προκύψει. Η συνηθέστερη περίπτωση είναι να υπάρχουν περισσότεροι του ενός τελικοί χρήστες αλλά μόνον ένας τελικός καταναλωτής — πρβλ. επίσης ενότητα 7.1.

⁽⁹⁾ Επισημαίνεται ότι την ευθύνη για την εγκατάσταση των εν λόγω μετρητών σε επίπεδο κτιρίων δεν πρέπει να ενομιμάται η εταιρεία τηλεθέρμανσης αλλά ο ιδιοκτήτης ή ο διαχειριστής των κτιρίων.

⁽¹⁰⁾ Η τηλεθέρμανση δεν ορίζεται στην ΟΕΑ, αλλά, σύμφωνα με την οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, είναι η «...διανομή θερμικής ενέργειας υπό μορφή ατμού [ή] ζεστού νερού... από κεντρικές ή αποκεντρωμένες πηγές παραγωγής μέσω δικτύου σε πολλά κτίρια ή περιοχές, για τη θέρμανση... χώρων και τη βιομηχανική θέρμανση...»

⁽¹¹⁾ Επειδή η θερμική ενέργεια που προέρχεται από αβαθή γεωθερμική υπόγεια πηγή παρέχεται συνήθως σε χαμηλές θερμοκρασίες στις οποίες δεν είναι άμεσα αξιοποιήσιμη (εκτός εάν συνδυάζεται με αντλία θερμότητας) για τις συνήθεις ενεργειακές χρήσεις (θέρμανση χώρων, θέρμανση ζεστού νερού οικιακής χρήσης, βιομηχανική θέρμανση), μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν πρέπει να θεωρείται υποχρεωτικά τηλεθέρμανση ή «πηγή» «θέρμανσης ... ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης». Όσον αφορά το άρθρο 9α παράγραφος 2, η ερμηνεία αυτή ενισχύεται ακόμη περισσότερο εάν οι αντλίες θερμότητας που χρησιμοποιούνται (για να καταστεί αξιοποιήσιμη η θερμική ενέργεια από την υπόγεια πηγή) χρεώνονται σε ατομική βάση, επειδή, σε αυτή την περίπτωση, μια κρίσιμη συνιστώσα της υπηρεσίας θέρμανσης δεν προέρχεται από κεντρική πηγή.

⁽¹²⁾ Υπό αυτές τις συνθήκες, μπορεί να υποστηριχθεί ότι δεν υφίσταται καθαρή παροχή ψύξης η οποία πωλείται από τον διαχειριστή του συστήματος, αλλά προσωρινή χρήση μιας εγκατάστασης αποθήκευσης που χρησιμοποιείται για παροχή θερμότητας σε πιο ψυχρές περιόδους.

3. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΜΕΤΡΗΣΗ (ΑΡΘΡΟ 9β ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1)

Όπως εξηγείται στην αιτιολογική σκέψη 31 της τροποποιητικής οδηγίας, τα δικαιώματα που σχετίζονται με την τιμολόγηση και τις πληροφορίες τιμολόγησης ή κατανάλωσης θα πρέπει να ισχύουν για τους καταναλωτές θέρμανσης, ψύξης ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης από κεντρική πηγή, ακόμα και όταν δεν υφίσταται άμεση και ατομική συμβατική σχέση με προμηθευτή ενέργειας. Για να διευκρινιστεί αυτή η πτυχή της νομοθεσίας, εισήχθη ο όρος «τοπική μέτρηση» ο οποίος αφορά τη μέτρηση της κατανάλωσης σε μεμονωμένες μονάδες πολυκατοικιών ή κτιρίων πολλαπλών χρήσεων όταν οι εν λόγω μονάδες τροφοδοτούνται από κεντρική πηγή και όταν οι ένοικοι ⁽¹³⁾ δεν έχουν άμεση ή ατομική σύμβαση με τον προμηθευτή ενέργειας ⁽¹⁴⁾.

Το άρθρο 9β θεσπίζει, ως γενικό κανόνα, απαίτηση για τοπική μέτρηση, υπό ορισμένους όρους. Η τοπική μέτρηση περιλαμβάνονταν ήδη στο άρθρο 9 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο της αρχικής ΟΕΑ, βάσει του οποίου η καταληκτική ημερομηνία για την εισαγωγή της τοπικής μέτρησης ήταν η 31η Δεκεμβρίου 2016. Η καταληκτική ημερομηνία δεν αναφέρεται στο αναθεωρημένο κείμενο επειδή έχει ήδη παρέλθει.

Η απαίτηση που ορίζεται στο νέο άρθρο 9β είναι κατ' ουσίαν πανομοιότυπη με την απαίτηση της αρχικής ΟΕΑ. Ωστόσο, περιέχει ορισμένες διευκρινίσεις, οι οποίες εξηγούνται παρακάτω.

Πρώτον, η διατύπωση του πρώτου εδαφίου αποσαφηνίζει περαιτέρω τη φύση των όρων υπό τους οποίους η τοπική μέτρηση είναι υποχρεωτική, συγκεκριμένα «...όπου αυτό είναι τεχνικά εφικτό και οικονομικά αποδοτικό με κριτήριο την αναλογικότητα προς τη δυνητική εξοικονόμηση ενέργειας.» Αυτό αντικατοπτρίζεται επίσης στην αιτιολογική σκέψη 30 η οποία ορίζει ότι «...το αν η τοπική μέτρηση είναι οικονομικά αποδοτική ή όχι εξαρτάται από το αν το σχετικό κόστος είναι ανάλογο με την πιθανή εξοικονόμηση ενέργειας», και ότι η «...εκτίμηση του κατά πόσο η τοπική μέτρηση είναι οικονομικά αποδοτική μπορεί να λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις άλλων συγκεκριμένων και προγραμματισμένων μέτρων σε δεδομένο κτίριο, όπως τυχόν επικείμενη ανακαίνιση». Η διευκρίνιση αυτή επιβεβαιώνει την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στις ειδικές κατευθύνσεις που εξέδωσε η Επιτροπή ως συνδρομή προς τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των σχετικών όρων ⁽¹⁵⁾ κατά τη μεταφορά της αρχικής ΟΕΑ.

Δεύτερον, η διάταξη θεσπίζει πλέον ρητώς την υποχρέωση των κρατών μελών να προσδιορίζουν σαφώς και να δημοσιεύουν τα «γενικά κριτήρια, [τις] μεθόδους και/ή [τις] διαδικασίες» που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της αδυναμίας τεχνικής εφαρμογής ή της έλλειψης οικονομικής αποδοτικότητας. Αυτό συνάδει επίσης με την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στις προαναφερόμενες ειδικές κατευθύνσεις. Η Επιτροπή θεωρούσε ανέκαθεν ότι τα κράτη μέλη πρέπει να προσδιορίζουν με σαφήνεια τον τρόπο με τον οποίο οι όροι καθίστανται λειτουργικοί και εφαρμόζονται στην πράξη ⁽¹⁶⁾.

4. ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΠΙΚΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΟΥ ΖΕΣΤΟΥ ΝΕΡΟΥ ΟΙΚΙΑΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ ΣΤΑ ΚΑΤΟΙΚΗΣΙΜΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΝΕΩΝ ΚΤΙΡΙΩΝ (ΑΡΘΡΟ 9β ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 2)

Το άρθρο 9β παράγραφος 1 θεσπίζει, ως γενικό κανόνα, απαίτηση για τοπική μέτρηση της κατανάλωσης ζεστού νερού οικιακής χρήσης, εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό και οικονομικά αποδοτικό. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 9β παράγραφος 2, στην ειδική περίπτωση των νέων πολυκατοικιών και των κατοικήσιμων τμημάτων νέων κτιρίων πολλαπλών χρήσεων που διαθέτουν κεντρική πηγή θέρμανσης για ζεστό νερό οικιακής χρήσης ή τροφοδοτούνται με ζεστό νερό οικιακής χρήσης από συστήματα τηλεθέρμανσης εφαρμόζεται μια πιο αυστηρή και άνευ όρων απαίτηση.

Το σκεπτικό πίσω από αυτή την πιο αυστηρή απαίτηση είναι ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις, η τοπική μέτρηση του ζεστού νερού οικιακής χρήσης μπορεί γενικά να θεωρηθεί τεχνικά εφικτή και οικονομικά αποδοτική. Στις νέες πολυκατοικίες και τα κατοικήσιμα τμήματα νέων κτιρίων πολλαπλών χρήσεων, το πρόσθετο κόστος μέτρησης της κατανάλωσης ζεστού νερού οικιακής χρήσης για κάθε μεμονωμένη κατοικία μπορεί να θεωρηθεί περιορισμένο, καθώς μπορούν να γίνουν οι κατάλληλες προβλέψεις ήδη από τη φάση της κατασκευής. Την ίδια στιγμή, δεν υπάρχουν στοιχεία που να υποδεικνύουν ότι η ζήτηση για ζεστό νερό οικιακής χρήσης θα μειωθεί συστηματικά ή σημαντικά σε βάθος χρόνου, με αποτέλεσμα να προσδοκάται ότι θα παραμείνουν σημαντικά τα οφέλη από την ενθάρρυνση ενεργειακά αποδοτικών συμπεριφορών μέσω της τιμολόγησης και της ενημέρωσης με βάση την κατανάλωση (όσον αφορά την επιτευχθείσα εξοικονόμηση ενέργειας).

⁽¹³⁾ Οι ένοικοι μπορεί να είναι νοικοκυριά, εταιρείες ή άλλες οντότητες με δικαίωμα χρήσης των εκάστοτε χώρων.

⁽¹⁴⁾ Οι ένοικοι που διαθέτουν ατομικές και άμεσες συμβάσεις με τον προμηθευτή ενέργειας έχουν αυτά τα δικαιώματα ως τελικοί καταναλωτές (δηλαδή ως φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αγοράζουν την ενέργεια για δική τους τελική χρήση) δυνάμει των άρθρων 9α, 10α και 11α.

⁽¹⁵⁾ Βλ. υποσημείωση 4.

⁽¹⁶⁾ Πρβλ. παρ. 25 του SWD(2013) 448 final.

Η αναθεωρημένη ΟΕΑ δεν προσδιορίζει τι συνιστά «νέο» κτίριο για τους σκοπούς του άρθρου 9β παράγραφος 2. Αφενός, οι ένοικοι νεόδμητων κτιρίων τα οποία διατέθηκαν για πρώτη φορά προς χρήση μετά την παρέλευση της προθεσμίας μεταφοράς (25 Οκτωβρίου 2020) ενδέχεται να προσδοκούν ότι το κτίριο διαθέτει συσκευές μέτρησης. Αφετέρου, η μέτρηση ενδέχεται να μην έχει προβλεφθεί αν οι αιτήσεις αδειών κατασκευής υποβλήθηκαν πριν από τη μεταφορά της διάταξης στο εθνικό δίκαιο. Κατά τη μεταφορά της συγκεκριμένης διάταξης, τα κράτη μέλη ενδέχεται, συνεπώς, να επιθυμούν να εκτιμήσουν τον βαθμό στον οποίο είναι εφικτή ή εύλογη η συμμόρφωση με την εν λόγω απαίτηση. Σε κάθε περίπτωση, τα νέα κτίρια για τα οποία οι αιτήσεις αδειών κατασκευής υποβλήθηκαν μετά την παρέλευση της προθεσμίας μεταφοράς εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαίτησης του άρθρου 9β παράγραφος 2 και πρέπει να διαθέτουν μετρητές.

Η απαίτηση αναφέρεται σε μετρητή, δεν προσδιορίζεται όμως αν αυτός πρέπει να είναι μετρητής νερού ή μετρητής θερμότητας. Αν οι μεμονωμένες μονάδες διαθέτουν δικό τους υποσταθμό ο οποίος παρέχει τόσο θέρμανση χώρων όσο και ενέργεια για την παραγωγή ζεστού νερού οικιακής χρήσης εντός της μονάδας, και αν μετράται η συνολική κατανάλωση ενέργειας κάθε υποσταθμού, τότε τηρείται η απαίτηση του άρθρου 9β παράγραφος 2. Με άλλα λόγια, αν το ζεστό νερό οικιακής χρήσης παράγεται εντός κάθε μονάδας με θερμική ενέργεια η οποία παρέχεται από κεντρική πηγή ή υποσταθμό τηλεθέρμανσης, η αντίστοιχη κατανάλωση ενέργειας επιτρέπεται να μετράται μαζί με την κατανάλωση που αφορά τη θέρμανση χώρων.

5. ΚΑΝΟΝΕΣ ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΘΕΡΜΑΝΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 9Β ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3)

Στις περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζεται σύστημα τοπικής μέτρησης, οι τιμές ή οι δείκτες μέτρησης που λαμβάνονται από την ανάγνωση των ατομικών συσκευών (είτε μετρητών είτε καταμετρητών κόστους θέρμανσης) χρησιμοποιούνται για την κατανομή του συνολικού κόστους στα μεμονωμένα οικήματα που καλύπτονται από το σύστημα. Αυτό μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους εκ των οποίων κανένας δεν είναι αδιαμφισβήτητος ο βέλτιστος⁽¹⁷⁾, τουλάχιστον όχι για τη θέρμανση ή την ψύξη χώρων στη συνήθη περίπτωση πολυκατοικιών ή κτιρίων πολλαπλών χρήσεων στα οποία οι μεμονωμένες μονάδες δεν είναι θερμικά ανεξάρτητες μεταξύ τους, δηλαδή οι ροές θερμότητας διαμέσου των εσωτερικών τοίχων δεν είναι αμελητέες σε σύγκριση με τις ροές διαμέσου του εξωτερικού κελύφους του κτιρίου (εξωτερικοί τοίχοι, οροφή κ.λπ.).

Ωστόσο, η χρήση μεθόδων κατανομής κόστους που θεωρούνται δίκαιες και βασιζόμενες σε υγιείς αρχές διευκολύνουν σημαντικά την αποδοχή από τους χρήστες. Κατά συνέπεια, και όπως αναγνωρίζεται στην αιτιολογική σκέψη 32 της τροποποιητικής οδηγίας, η διαφάνεια του καταμερισμού της ατομικής κατανάλωσης θερμικής ενέργειας μπορεί να διευκολύνει την εφαρμογή της τοπικής μέτρησης. Στην αρχική ΟΕΑ η θέσπιση σχετικών εθνικών κανόνων ήταν προαιρετική, και μόλις τα δύο τρίτα περίπου των κρατών μελών έχουν ανταποκριθεί. Η αναθεωρημένη ΟΕΑ ορίζει ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να θεσπίσουν διαφανείς, δημοσίως διαθέσιμους εθνικούς κανόνες περί κατανομής του κόστους⁽¹⁸⁾.

Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 9β παράγραφος 3 ορίζει ότι «[σ]ε πολυκατοικίες ή κτίρια πολλαπλών χρήσεων που διαθέτουν τηλεθέρμανση ή τηλεψύξη ή εφόσον σε τέτοια κτίρια είναι διαδεδομένα τα κοινόχρηστα συστήματα ψύξης ή θέρμανσης, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να έχουν θεσπισθεί διαφανείς, δημοσίως διαθέσιμοι εθνικοί κανόνες περί κατανομής του κόστους της κατανάλωσης θέρμανσης, ψύξης ή ζεστού νερού οικιακής χρήσης στα κτίρια αυτά, ώστε να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η ακρίβεια του καταμερισμού της ατομικής κατανάλωσης». Δεδομένου ότι κτίρια τα οποία πληρούν τουλάχιστον μία από τις συνθήκες απαντώνται στα περισσότερα, αν όχι σε όλα, τα κράτη μέλη, έως τις 25 Οκτωβρίου 2020 τα περισσότερα κράτη μέλη, αν όχι όλα, θα πρέπει να έχουν θεσπίσει τους εν λόγω κανόνες, ή να έχουν καταστήσει τους υφιστάμενους κανόνες δημοσίως διαθέσιμους.

Αξίζει να επισημανθεί ότι οι εθνικοί κανόνες περί κατανομής του κόστους δεν είναι αναγκαίο να καθορίζουν με κάθε λεπτομέρεια τον τρόπο κατανομής του κόστους. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιλέξουν να θεσπίσουν απλώς ένα πλαίσιο που θα καθορίζει τις βασικές αρχές ή παραμέτρους, παραχωρώντας στις περιφερειακές ή στις τοπικές αρχές, ή ακόμη και στα ενδιαφερόμενα μέρη των μεμονωμένων κτιρίων, έναν βαθμό ευελιξίας για τον καθορισμό ή τη συμφωνία επί των περαιτέρω λεπτομερειών.

⁽¹⁷⁾ Για πραγμάτευση και ανάλυση των αρχών της κατανομής του κόστους θέρμανσης, βλέπε π.χ. Castellazzi, L., Analysis of Member States' rules for allocating heating, cooling and hot water costs in multi-apartment/purpose buildings supplied from collective systems — Implementation of EED Article 9(3), EUR 28630 EN, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017, ISBN 978-92-7969286-4, doi:10.2760/40665, JRC106729 <https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/analysis-member-states-rules-allocating-heating-cooling-and-hot-water-costs-multi-apartmentpurpose>.

⁽¹⁸⁾ Επισημαίνεται ότι η απαίτηση ισχύει ανεξαρτήτως του κατά πόσον είναι διαδεδομένη η τοπική μέτρηση, και ότι οι κανόνες πρέπει επίσης να καλύπτουν τις περιπτώσεις στις οποίες δεν διατίθενται ατομικά δεδομένα για την πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις του καταμετρητή κόστους θέρμανσης επειδή η τοπική μέτρηση κρίθηκε τεχνικά ανέφικτη ή μη αποδοτική οικονομικά.

Ανεξαρτήτως του επιπέδου λεπτομέρειας, οι κανόνες θα πρέπει να σχεδιάζονται με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υπονομεύεται η επίτευξη ορισμένων στόχων που σχετίζονται με την ΟΕΑ. Συγκεκριμένα, οι κανόνες περί κατανομής του κόστους πρέπει να διασφαλίζουν ότι η αρχή της τιμολόγησης με βάση την πραγματική κατανάλωση δεν υπονομεύεται στην πράξη λόγω υπερβολικά αδύναμης σύνδεσης μεταξύ των ενδείξεων της συσκευής δεδομένου τελικού χρήστη και του τελικού λογαριασμού του/της. Αν αποδίδεται υπερβολικά μικρή βαρύτητα στις μεμονωμένες ενδείξεις κατά τον υπολογισμό του μεριδίου του κάθε ενοίκου επί του συνολικού κόστους, υπονομεύεται το επιδιωκόμενο κίνητρο για αποδοτική χρήση της ενέργειας. Από την άλλη πλευρά, είναι εξίσου σημαντικό η σύνδεση αυτή να μην είναι υπερβολικά ισχυρή στις περιπτώσεις όπου η κατανάλωση του κάθε χρήστη δεν είναι τελείως ανεξάρτητη από την κατανάλωση των άλλων, και όπου θα μπορούσαν, ως αποτέλεσμα, να παρατηρηθούν μεγάλες αποκλίσεις στην κατανομή του κόστους ανά κτιριακή μονάδα. Οι αποκλίσεις στην κατανομή του κόστους μπορούν να δημιουργήσουν ή να εντείνουν αντικρουόμενα κίνητρα μεταξύ των ενοίκων όσον αφορά τις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση σε επίπεδο κτιρίου (π.χ. βελτιώσεις στο κέλυφος του κτιρίου). Όταν οι εθνικοί κανόνες περί κατανομής του κόστους των κρατών μελών σχεδιάζονται με τρόπο που δεν περιορίζει αυτόν τον κίνδυνο, η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτό μπορεί δυνητικά να αντιβαίνει στο άρθρο 19 της ΟΕΑ που υποχρεώνει τα κράτη μέλη να αξιολογούν και να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπιση των αντικρουόμενων κινήτρων μεταξύ ιδιοκτητών και/ή ενοικιαστών κτιρίου. Όπως έχει ήδη προαναφερθεί, δεν υπάρχει ένας και μόνον ορθός τρόπος κατανομής του κόστους, ωστόσο, οι άρτια σχεδιασμένοι κανόνες διασφαλίζουν ισορροπία μεταξύ των κινήτρων που προκύπτουν για τους ενοίκους σε ατομικό και σε συλλογικό επίπεδο. Κανόνες κατανομής που δεν επιτυγχάνουν αυτή την ισορροπία και αφήνουν περιθώριο για ακραία αποτελέσματα ενδέχεται να θέτουν σε κίνδυνο την επίτευξη των στόχων που επιδιώκουν τα άρθρα 9β και 19, αντίστοιχα. Στα πιθανά εργαλεία που χρησιμοποιούνται από ορισμένα κράτη μέλη για την επίτευξη αυτών των αποτελεσμάτων συγκαταλέγονται επιτρεπτά εύρη για το τμήμα του κόστους που κατανέμεται με βάση τις ατομικές ενδείξεις, μέγιστα όρια για τις αποκλίσεις μεμονωμένων λογαριασμών από τον μέσο όρο του κτιρίου ή συστήματα συντελεστών διόρθωσης που λαμβάνουν υπόψη τις δυσμενείς θέσεις των φύσει ψυχρότερων/πιο εκτεθειμένων διαμερισμάτων σε ένα κτίριο.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή τονίζει ότι η υποχρέωση του άρθρου 10α να βασίζεται η τιμολόγηση στην πραγματική κατανάλωση ή στις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης δεν συνεπάγεται ότι η τιμολόγηση πρέπει να βασίζεται αποκλειστικά στις ενδείξεις αυτών των συσκευών. Στις πολυκατοικίες και στα κτίρια πολλαπλών χρήσεων υπάρχουν πράγματι βάσιμοι και αντικειμενικοί λόγοι για να μην κατανέμεται το κόστος αποκλειστικά με βάση ή κατ' αναλογία με τις ενδείξεις, τουλάχιστον όσον αφορά τη θέρμανση και την ψύξη χώρων (πρβλ. υποσημείωση 16). Στα τέλη του 2017 υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο δύο αιτήσεις προδικαστικής απόφασης σε ζητήματα που ενδεχομένως σχετίζονται με το υπό εξέταση ζήτημα⁽¹⁹⁾. Τα συμπεράσματα του Γενικού Εισαγγελέα στις εν λόγω συνεκδικασθείσες υποθέσεις, που δημοσιεύθηκαν στις 30 Απριλίου 2019, διατυπώνουν παρεμφερή επιχειρήματα επί του συγκεκριμένου θέματος⁽²⁰⁾.

6. ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΑΝΑΓΝΩΣΗ (ΑΡΘΡΟ 9γ)

6.1. Η μετάβαση σε συσκευές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης

Όπως προτείνεται από την Επιτροπή, ένας επιμέρους στόχος της αναθεώρησης της ΟΕΑ ήταν να «[ε]νδυναμώσει τη θέση των καταναλωτών θερμικής ενέργειας με βελτιωμένη και αρκετά συχνή ενημέρωση σχετικά με την κατανάλωσή τους αξιοποιώντας, μεταξύ άλλων, την πρόοδο της τεχνολογίας»⁽²¹⁾.

Προς τούτο, η αναθεωρημένη ΟΕΑ περιλαμβάνει νέες απαιτήσεις για την προώθηση της χρήσης συσκευών με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης ως καίριων μέσων διευκόλυνσης της συχνής ενημέρωσης των τελικών χρηστών σχετικά με την κατανάλωσή τους.

Η τροποποιητική οδηγία δεν ορίζει με τεχνικούς όρους τι συνιστά συσκευή με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης. Στην αιτιολογική σκέψη 33 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2002, ορίζεται ότι «[ο]ι συσκευές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης δεν απαιτούν την πρόσβαση σε μεμονωμένα διαμερίσματα ή μονάδες για την ανάγνωσή τους». Αυτό πρέπει μεν να θεωρείται ως ελάχιστο κοινό χαρακτηριστικό των συσκευών με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης, όχι όμως κατ' ανάγκη ως το μοναδικό χαρακτηριστικό. Η αιτιολογική σκέψη 33 ορίζει επίσης ότι «[τ]α κράτη μέλη είναι ελεύθερα να αποφασίσουν εάν οι τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) πρόκειται να θεωρούνται αναγνώσιμες εξ αποστάσεως ή όχι». Πρόκειται για μια σημαντική απόφαση που καλούνται να λάβουν τα κράτη μέλη, επειδή η επιλογή τους έχει άμεσο αντίκτυπο στον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμοστούν οι απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 9γ και στο παράρτημα VIIα. Για παράδειγμα, εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να θεωρήσει τις τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) ως αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, μπορεί να κρίνει ότι οι εν λόγω τεχνολογίες είναι επαρκείς για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις καθιέρωσης της εξ αποστάσεως μέτρησης που περιέχονται στο άρθρο 9γ. Αυτό, ωστόσο, θα σήμαινε επίσης ότι η συνθήκη που ενεργοποιεί την υποχρέωση συχνής πληροφόρησης κατανάλωσης όπως προβλέπεται στο σημείο 2 του παραρτήματος VIIα θα πληρούνται σε κτίρια που είναι εξοπλισμένα με τέτοιου είδους συστήματα. Με άλλα λόγια, αν μια συσκευή θεωρείται αναγνώσιμη εξ αποστάσεως για τους σκοπούς του άρθρου 9γ, πρέπει να θεωρείται ως τέτοια και για τους σκοπούς του σημείου 2 του παραρτήματος VIIα.

⁽¹⁹⁾ Βλ. υποθέσεις C-708/17 και C-725/17: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=200142&pageIndex=0&doclang=EL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1928887> και <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=200154&pageIndex=0&doclang=EL&mode=req&dir=&occ=first&part=1&cid=1928887>.

⁽²⁰⁾ <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=213510>

⁽²¹⁾ Πρβλ. Εκτίμηση επιπτώσεων της Επιτροπής, ενότητα 3 σ. 26 (SWD(2016)405 final).

Αντιστρόφως, αν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να μην θεωρήσει τις τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) ως αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, θα πρέπει να προβλέψει απαίτηση εγκατάστασής άλλων πιο προηγμένων ή συμπληρωματικών συσκευών ή συστημάτων για τη συμμόρφωση με το άρθρο 9γ⁽²²⁾. Σε αυτή την περίπτωση, η συνθήκη που ενεργοποιεί τις υποχρεώσεις συχνής πληροφόρησης βάσει του σημείου 2 του παραρτήματος VIIα θα πληρούται μόνον όταν και εάν εισαχθούν συστήματα αυτού του είδους.

Κατά τη λήψη της απόφασης σχετικά με το αν θεωρήσουν τις τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) ως αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, τα κράτη μέλη δύνανται να διαφοροποιήσουν την απόφασή τους βάσει αντικειμενικών παραμέτρων, όπως τα είδη ενεργειακής υπηρεσίας ή συσκευών, ο τύπος ή η τοποθεσία των κτιρίων και το εάν οι συσκευές χρησιμοποιούνται για μέτρηση ή τοπική μέτρηση. Παραδείγματος χάρι, οι συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) θα μπορούσαν να θεωρηθούν αναγνώσιμες εξ αποστάσεως για τη μέτρηση των παροχών από δίκτυο τηλεπύξης αλλά όχι για τη μέτρηση των παροχών από δίκτυο τηλεθέρμανσης. Στην περίπτωση που τα κράτη μέλη αποφασίσουν να προβούν σε διαφοροποιήσεις με βάση τέτοιου είδους παραμέτρους, θα πρέπει να εξασφαλίσουν ότι οι εφαρμοστέοι κανόνες είναι σαφείς, εύκολα κοινοποιήσιμοι και κατανοητοί.

Για τους παράγοντες της αγοράς είναι σημαντικό να ληφθούν και να κοινοποιηθούν από τα κράτη μέλη οι οικείες εθνικές αποφάσεις σχετικά με το αν οι τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) θεωρούνται ως αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, το ταχύτερο δυνατό κατά τη διάρκεια της μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και σε κάθε περίπτωση πριν από τις 25 Οκτωβρίου 2020. Διαφορετικά, οι ιδιοκτήτες κτιρίων και οι πάροχοι υπηρεσιών που προετοιμάζονται για νέες εγκαταστάσεις μετά την ημερομηνία αυτή δεν θα έχουν σαφή εικόνα για το ποιες ακριβώς λειτουργικές απαιτήσεις θα ισχύουν. Ελλείψει σχετικών αποφάσεων, μπορούν βεβαίως να επιλέξουν λύσεις αναγνώσιμες εξ αποστάσεως οι οποίες δεν βασίζονται σε τεχνολογία μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) ώστε να είναι εξασφαλισμένοι.

Ούτε οι νομικές διατάξεις ούτε οι ανωτέρω προβληματισμοί δεν αποσκοπούν στην καθιέρωση ιεραρχικής σχέσης μεταξύ των τεχνολογιών μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) και των τεχνολογιών που βασίζονται σε άλλες υποδομές επικοινωνιών. Ενώ η απόφαση να θεωρηθούν οι τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) ως αναγνώσιμες εξ αποστάσεως θα διευρύνει το φάσμα των συσκευών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συμμόρφωση με το άρθρο 9γ στο εκάστοτε κράτος μέλος, και θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να θεωρηθεί ως η λιγότερο απαιτητική επιλογή, θα είχε ωστόσο επιπτώσεις όσον αφορά τη συμμόρφωση με το παράρτημα VIIα παράγραφος 2 οι οποίες πιθανότατα ενέχουν μεγαλύτερες απαιτήσεις. Τα κράτη μέλη μπορεί, ωστόσο, να αποφασίσουν να συνεκτιμήσουν το γεγονός ότι οι τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) συνήθως περιορίζουν τη συχνότητα με την οποία είναι ρεαλιστικά εφικτή και οικονομικά συμφέρουσα η συλλογή δεδομένων, γεγονός που με τη σειρά του περιορίζει τις δυνητικές πρόσθετες υπηρεσίες και τα παράλληλα οφέλη που θα μπορούσαν να προκύψουν από τις συσκευές. Επί παραδείγματι, σε ένα δίκτυο τηλεθέρμανσης στο οποίο τα δεδομένα μέτρησης μεταδίδονται/συλλέγονται αυτομάτως σε ωριαία ή ημερήσια βάση, τα εν λόγω δεδομένα θα έχουν σημαντικά μεγαλύτερη αξία όσον αφορά τη δυνατότητα βελτιστοποίησης της λειτουργίας του συστήματος, εντοπισμού βλαβών, παροχής υπηρεσιών ειδοποίησης κ.λπ., σε σύγκριση με δεδομένα μέτρησης τα οποία συλλέγονται σε μηνιαία βάση χρησιμοποιώντας τεχνολογίες μέτρησης με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by).

6.2. Συσκευές εγκατεστημένες μετά τις 25 Οκτωβρίου 2020

Βάσει της αναθεωρημένης ΟΕΑ, το άρθρο 9γ θεσπίζει την υποχρέωση σταδιακής καθιέρωσης εξ αποστάσεως αναγνώσιμων μετρητών και κατανεμητών κόστους θέρμανσης «[γ]ια τους σκοπούς των άρθρων 9α και 9β», δηλαδή ανεξαρτήτως της χρήσης τους για μέτρηση ή τοπική μέτρηση.

Η μετάβαση στις συσκευές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης προωθείται με δύο διαφορετικούς τρόπους. Ο πρώτος περιγράφεται στο άρθρο 9γ παράγραφος 1, που ορίζει ότι οι μετρητές και οι κατανεμητές κόστους θέρμανσης εγκατεστημένοι μετά τις 25 Οκτωβρίου 2020 πρέπει να είναι αναγνώσιμοι εξ αποστάσεως. Η απαίτηση αυτή σημαίνει, για παράδειγμα, ότι οι μετρητές που εγκαθίστανται μετά την ημερομηνία αυτή σε νέα ή υφιστάμενα σημεία σύνδεσης με δίκτυο τηλεθέρμανσης θα πρέπει να είναι αναγνώσιμοι εξ αποστάσεως. Σημαίνει επίσης ότι οι μετρητές θερμότητας, οι μετρητές ζεστού νερού οικιακής χρήσης ή οι κατανεμητές κόστους θέρμανσης που εγκαθίστανται μετά την ημερομηνία αυτή ως μέρος συστήματος τοπικής μέτρησης θα πρέπει να είναι αναγνώσιμοι εξ αποστάσεως (βλέπε, ωστόσο, τις παρατηρήσεις στην ενότητα 6.3 κατωτέρω).

Το άρθρο 9γ παράγραφος 1 ορίζει ότι «[ο]ι προϋποθέσεις τεχνικής εφικτότητας και οικονομικής αποδοτικότητας που καθορίζονται στο άρθρο 9β παράγραφος 1 εξακολουθούν να ισχύουν». Η διατύπωση αυτή δεν συνεπάγεται ότι η ίδια η υποχρέωση για ανάγνωση εξ αποστάσεως, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9γ παράγραφος 1, εξαρτάται από τα εν λόγω κριτήρια ή υπόκειται σε αυτά. Η συγκεκριμένη διατύπωση απλώς διευκρινίζει ότι, στο πλαίσιο της εγκατάστασης συστήματος τοπικής μέτρησης σε κτίριο (περίπτωση που εμπίπτει στο άρθρο 9β παράγραφος 1, στο οποίο αναφέρεται το άρθρο 9γ παράγραφος 1) μετά τις 25 Οκτωβρίου 2020, η τεχνική εφικτότητα και η οικονομική αποδοτικότητα θα συνεχίσουν να αποτελούν βάσιμους λόγους εξαίρεσης από τη γενική απαίτηση τοπικής μέτρησης, ιδίως επειδή η απαίτηση εξ αποστάσεως ανάγνωσης που εφαρμόζεται μετά την εν λόγω ημερομηνία ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να επηρεάζει τον βαθμό στον οποίο ικανοποιείται το ένα ή το άλλο κριτήριο. Ενδεικτικό παράδειγμα θα ήταν η περίπτωση στην οποία το υφιστάμενο σύστημα τοπικής μέτρησης σε δεδομένο

⁽²²⁾ Σε πολλές περιπτώσεις, μια εγκατάσταση με συσκευές τις οποίες φέρουν οχήματα ή πεζοί (walk-by ή drive-by) μπορεί να καταστεί αναγνώσιμη εξ αποστάσεως με την εγκατάσταση μίας ή περισσότερων «πυλών» (gateways) στο κτίριο. Οι εν λόγω πύλες συλλέγουν σήματα από τις συσκευές και τα μεταδίδουν μέσω του διαδικτύου ή τηλεπικοινωνιακών συστημάτων στα συστήματα δεδομένων των παρόχων υπηρεσιών.

κτίριο έχει ολοκληρώσει τον τεχνικό κύκλο ζωής του και πρέπει να αντικατασταθεί, ή η περίπτωση εγκατάστασης ενός συστήματος για πρώτη φορά. Σε παρόμοιες περιπτώσεις, θα δικαιολογούνταν η εκτίμηση των κριτηρίων που προβλέπονται στο άρθρο 9β παράγραφος 1 προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον η τοπική μέτρηση εν γένει θα ήταν τεχνικά εφικτή και οικονομικά αποδοτική, λαμβάνοντας υπόψη την απαίτηση εξ αποστάσεως ανάγνωσης. Με άλλα λόγια, η αναφορά του άρθρου 9γ παράγραφος 1 στις «προϋποθέσεις ... που καθορίζονται στο άρθρο 9β παράγραφος 1» δεν πρέπει να νοείται ως ξεχωριστή αίρεση σχετιζόμενη με τα χαρακτηριστικά μιας συσκευής, αλλά ως μέρος της γενικής εκτίμησης βάσει του άρθρου 9β παράγραφος 1.

6.3. Αντικατάσταση ή προσθήκη ατομικών συσκευών τοπικής μέτρησης σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις

Ένα επιμέρους ερώτημα μπορεί να προκύψει σε περιπτώσεις στις οποίες μια υφιστάμενη ήδη εγκατεστημένη συσκευή πρέπει να αντικατασταθεί πρόωρα επειδή χάλασε, εξαφανίστηκε ή δεν λειτουργεί σωστά. Κατ' αρχήν, και στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται το άρθρο 9γ παράγραφος 1. Ωστόσο, αν η συσκευή προς προσθήκη ή αντικατάσταση είναι μία από τις πολλές συσκευές που συναποτελούν το σύστημα τοπικής μέτρησης ενός κτιρίου, μπορεί σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις να μην είναι εφικτή ή σκόπιμη η αντικατάσταση των συσκευών που δεν λειτουργούν ικανοποιητικά ή έχουν χαθεί με συσκευές αναγνώσιμες εξ αποστάσεως:

- Για τις εγκαταστάσεις καταμετρητών κόστους θέρμανσης, όλες οι συσκευές σε μια δεδομένη εγκατάσταση τοπικής μέτρησης πρέπει να είναι της ίδιας κατασκευής και του ίδιου τύπου ώστε να συμμορφώνονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ⁽²³⁾. Στην περίπτωση εξαμιαστικών καταμετρητών κόστους θέρμανσης, δεν υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης διότι δεν είναι εφικτές τεχνικά.
- Στην περίπτωση ηλεκτρονικών καταμετρητών κόστους θέρμανσης, μπορεί να μην διατίθεται πάντα αναγνώσιμη εξ αποστάσεως έκδοση του μοντέλου που χρησιμοποιείται στο υπόλοιπο κτίριο, αλλά ακόμη και αν διατίθεται, η εν λόγω δυνατότητα είναι ελάχιστα ή καθόλου χρήσιμη, αφού τα δεδομένα από τις υπόλοιπες συσκευές τοπικής μέτρησης που είναι αναγκαία για τον υπολογισμό του καταμερισμού του κόστους είναι ούτως ή άλλως διαθέσιμα ανά λιγότερο τακτά διαστήματα έπειτα από επί τόπου μετρήσεις.
- Το ίδιο πρόβλημα προκύπτει αν προστεθούν θερμαντικά σώματα σε διαμέρισμα κτιρίου που είναι εξοπλισμένο με καταμετρητές κόστους θέρμανσης χωρίς δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης.
- Ανάλογο πρόβλημα προκύπτει επίσης στην περίπτωση που ατομικός μετρητής θερμότητας ή ζεστού νερού αντικαθίσταται ή προστίθεται σε κτίριο στο οποίο εφαρμόζεται τοπική μέτρηση όταν οι άλλοι μετρητές δεν είναι αναγνώσιμοι εξ αποστάσεως.

Η Επιτροπή θεωρεί, συνεπώς, ότι, στις ανωτέρω ειδικές περιπτώσεις, το άρθρο 9γ παράγραφος 1 δεν πρέπει να ερμηνεύεται ως αποτρεπτικό για την αντικατάσταση ατομικών συσκευών με συσκευές μη αναγνώσιμες εξ αποστάσεως όταν αυτές αποτελούν μέρος συστήματος τοπικής μέτρησης που βασίζεται σε συσκευές μη αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, ακόμη και μετά την παρέλευση της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 9γ παράγραφος 1.

Από την άλλη πλευρά, όταν προκύπτει ανάγκη για μεμονωμένες αντικαταστάσεις σε κτίριο εξοπλισμένο με συσκευές μη αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη η απαίτηση να καταστούν αναγνώσιμες εξ αποστάσεως όλες οι συσκευές και εγκαταστάσεις έως την 1η Ιανουαρίου 2027, σύμφωνα με το άρθρο 9γ παράγραφος 2 (πρβλ. κατωτέρω ενότητα). αν οι συσκευές αντικατάστασης δεν είναι αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, ο κίνδυνος να αποτελέσουν μη ανακτήσιμες δαπάνες θα αυξάνεται όσο πλησιάζει η καταληκτική ημερομηνία του 2027.

6.4. Υφιστάμενες εγκαταστάσεις

Το άρθρο 9γ παράγραφος 2 ορίζει ότι «[μ]ετρητές και καταμετρητές κόστους θέρμανσης που δεν παρέχουν τη δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως αλλά έχουν ήδη εγκατασταθεί εξοπλίζονται με τη δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως ή αντικαθίστανται με συσκευές που παρέχουν τη δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2027, εκτός εάν το οικείο κράτος μέλος αποδείξει ότι αυτό δεν είναι οικονομικά αποδοτικό».

Η απαίτηση αυτή έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι όλοι οι τελικοί χρήστες χώρων στους οποίους εφαρμόζεται μέτρηση ή τοπική μέτρηση θα απολαμβάνουν τελικά τα οφέλη που απορρέουν από τη χρήση συσκευών με δυνατότητα ανάγνωσης εξ αποστάσεως, ιδίως δε την παροχή μηνιαίων πληροφοριών (πρβλ. ενότητα 9), την εξάλειψη της διαρκούς ανάγκης να βρίσκεται κάποιος στο σπίτι προκειμένου να μπορούν οι υπάλληλοι να λαμβάνουν τις ενδείξεις και, κατά περίπτωση, τυχόν πρόσθετες υπηρεσίες που μπορούν να παρέχονται από αυτές τις συσκευές (π.χ. ειδοποιήσεις για διαρροές ζεστού νερού).

Υπό το πρίσμα αυτό, η δυνατότητα παρέκκλισης από την απαίτηση πρέπει να ερμηνεύεται πολύ περιοριστικά και οι τυχόν παρεκκλίσεις θα πρέπει να είναι συγκεκριμένες, δεόντως αιτιολογημένες και τεκμηριωμένες.

⁽²³⁾ Πρβλ. EN834 ενότητα 6.5 και EN835 ενότητα 6.4.

Η προθεσμία του 2027 – περισσότερο από 10 έτη μετά τη δημοσίευση της πρότασης της Επιτροπής – αποσκοπούσε στο να ελαχιστοποιήσει τον κίνδυνο μη ανακτήσιμων δαπανών λόγω της ανάγκης αντικατάστασης των συσκευών πολύ πριν από την απόσβεση του κόστους τους. Στη διάρκεια ενός τέτοιου χρονικού διαστήματος πολλές συσκευές αντικαθίστανται ούτως ή άλλως για τεχνικούς λόγους. Η μεγάλη πλειονότητα των νέων καταναμητών κόστους θέρμανσης που εγκαθίστανται σήμερα είναι ηλεκτρονικοί και συνήθως πρέπει να αντικαθίστανται εντός 10 ετών λόγω περιορισμών των συσσωρευτών. Όσον αφορά τους μετρητές, τα περισσότερα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει απαιτήσεις βαθμονόμησης οι οποίες στην πράξη συνεπάγονται συνήθως αντικατάσταση των μετρητών ανά 10ετή ή μικρότερα χρονικά διαστήματα. Σε κάθε περίπτωση, όταν οι συσκευές είναι παλαιότερες των 10 ετών έχουν συνήθως ολοκληρώσει τον οικονομικό κύκλο ζωής τους/ήδη αποσβεστεί.

Για αυτούς τους λόγους, οι μη ανακτήσιμες δαπάνες που σχετίζονται με τις υφιστάμενες συσκευές δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκής αιτιολογία για παρέκκλιση από την απαίτηση εξ αποστάσεως ανάγνωσης. Θα πρέπει να υφίστανται πιο ειδικές συνθήκες. Ένα παράδειγμα στο οποίο η συμμόρφωση θα μπορούσε πράγματι να μην είναι οικονομικά αποδοτική είναι κτίρια κατασκευασμένα από υλικά που εμποδίζουν την αποτελεσματική λειτουργία των ασύρματων τεχνολογιών οι οποίες θα είναι διαθέσιμες το 2026 και στα οποία η εφαρμογή ενσύρματων εναλλακτικών λύσεων θα ήταν δυσανάλογα δαπανηρή (π.χ. αν υπάρχουν μεγάλες ποσότητες σιδήρου σε τοίχους και διαχωριστικά δαπέδου).

6.5. Ζητήματα επαλήθευσης και επιβολής

Βάσει του άρθρου 13 της ΟΕΑ, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να «...θεσπίζουν κανόνες για τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης προς τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 7 έως 11...» και «...λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους.» Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Ως αποτέλεσμα της τροποποίησης της ΟΕΑ, το πεδίο εφαρμογής της συγκεκριμένης υποχρέωσης καλύπτει πλέον ορισμένες υφιστάμενες αλλά και ορισμένες νέες διατάξεις, συμπεριλαμβανομένων των νέων απαιτήσεων εξ αποστάσεως ανάγνωσης βάσει του άρθρου 9γ⁽²⁴⁾.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης ευθύνης και των προσπαθειών τους να διασφαλίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή και επιβολή της οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει, επομένως, να εξετάσουν τον τρόπο με τον οποίο θα επαληθεύουν τη συμμόρφωση με τις νέες απαιτήσεις εξ αποστάσεως ανάγνωσης. Για τον σκοπό αυτόν, μπορούν να αποφασίσουν να εξετάσουν εάν οι υφιστάμενες διαδικασίες σε εθνικό επίπεδο ή σε σχέση με την ΟΕΑΚ⁽²⁵⁾ θα μπορούσαν να προσαρμοστούν ώστε να εξυπηρετούν και αυτόν τον σκοπό. Ωστόσο, οι απαιτήσεις εξ αποστάσεως ανάγνωσης δεν εφαρμόζονται μόνο σε νέα κτίρια (για τα οποία κανονικά απαιτούνται άδειες κατασκευής) ή σε υφιστάμενα κτίρια που πωλούνται ή εκμισθώνονται σε νέο νοικοκυριό (για τα οποία απαιτούνται πιστοποιητικά ενεργειακής απόδοσης βάσει της ΟΕΑΚ, αλλά εφαρμόζονται ανεξαρτήτως του μεγέθους του κτιρίου και της ισχύος της εγκατάστασης θέρμανσης. Αυτό σημαίνει ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες που σχετίζονται με τις άδειες κατασκευής, τις επιθεωρήσεις συστημάτων θέρμανσης, εξαερισμού και κλιματισμού (HVAC) ή τις ενεργειακές ετικέτες/τα ΠΕΑ μπορεί να μην είναι κατ' ανάγκην επαρκείς για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τις νέες απαιτήσεις.

Όσον αφορά τη μετάβαση στην εξ αποστάσεως ανάγνωση για τους μετρητές που χρησιμοποιούνται για τους σκοπούς του άρθρου 9α παράγραφος 1, μια δυνατότητα για τα κράτη μέλη είναι να υποχρεώνουν τους διαχειριστές συστημάτων τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης και τους διαχειριστές άλλων εγκαταστάσεων που τροφοδοτούν περισσότερα του ενός κτίρια με θερμική ενέργεια να τεκμηριώνουν τη συμμόρφωση και/ή να υποβάλλουν τακτικές εκθέσεις σχετικά με το ποσοστό σημείων σύνδεσης στο δίκτυό τους στα οποία χρησιμοποιούνται μετρητές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης. Με δεδομένο ότι το ποσοστό αυτό θα πρέπει κατ' αρχήν⁽²⁶⁾ να ανέρχεται σε 100 % το αργότερο έως την 1 Ιανουαρίου 2027, τα κράτη μέλη μπορούν να παρακολουθούν τα αριθμητικά στοιχεία προκειμένου να επαληθεύουν ότι σημειώνεται ικανοποιητική πρόοδος προς τη συμμόρφωση πριν από την παρέλευση της προθεσμίας.

Για την τοπική μέτρηση, θα μπορούσαν να εξεταστούν ανάλογες υποχρεώσεις για τους υπεύθυνους φορείς, ωστόσο, επειδή αυτοί δεν είναι ίδιοι σε όλα τα κράτη μέλη και μπορεί να καθορίζονται με βάση το είδος της μίσθωσης ή της ιδιοκτησίας, θα ήταν ίσως πιο ενδεδειγμένο να υιοθετηθεί ένα μείγμα προσεγγίσεων. Στην περίπτωση των κρατών μελών που διαθέτουν σύστημα ταυτοποίησης ή καταχώρισης των παρόχων υπηρεσιών τοπικής μέτρησης, τα εν λόγω συστήματα μπορούν ενδεχομένως να συμβάλουν στον εντοπισμό των διαχειριστών από τους οποίους θα μπορούσαν να συλλέγονται με οικονομικά αποδοτικό τρόπο πληροφορίες σχετικά με τον τύπο εξοπλισμού που διαθέτουν τα κτίρια υπό τη διαχείρισή τους.

⁽²⁴⁾ Τα άρθρα 9α, 9β, 9γ και 10α που προστέθηκαν με την οδηγία (ΕΕ) 2018/2002 εμπίπτουν στο εύρος «[των] άρθρ[ων] 7 έως 11». Η αναδιατύπωση της οδηγίας για την αγορά ηλεκτρικής ενέργειας τροποποιεί περαιτέρω το άρθρο 13 της ΟΕΑ, ώστε να διασφαλίζεται ότι το άρθρο 11α εμπίπτει επίσης στο εύρος που αναφέρεται στην εν λόγω παράγραφο.

⁽²⁵⁾ Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13), όπως τροποποιήθηκε.

⁽²⁶⁾ Δηλαδή εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες δικαιολογούνται και τεκμηριώνονται δεόντως ειδικές εξαιρέσεις, πρβλ. ενότητα 6.4.

7. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 10α)

7.1. Οι όροι «τελικοί χρήστες» και «τελικοί καταναλωτές»

Μία από τις βασικές διευκρινίσεις στην αναθεωρημένη ΟΕΑ αφορά την εισαγωγή του όρου «τελικοί χρήστες» στο άρθρο 10α, ο οποίος συμπληρώνει τον υφιστάμενο όρο «τελικοί καταναλωτές».

Η αρχική ΟΕΑ ορίζει τον «τελικό καταναλωτή» ως «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που αγοράζει ενέργεια για δική του τελική χρήση»⁽²⁷⁾. Το πεδίο εφαρμογής του ανωτέρω ορισμού αποτέλεσε ωστόσο αντικείμενο διαφορετικών ερμηνειών. Στο καθοδηγητικό σημείωμα του 2013, η Επιτροπή υποστήριξε ότι οι μεμονωμένοι τελικοί χρήστες/νοικοκυριά σε πολυκατοικίες με συλλογικά συστήματα και συλλογικές συμβάσεις προμήθειας ενέργειας θα πρέπει επίσης να θεωρούνται τελικοί καταναλωτές⁽²⁸⁾. Ωστόσο, όπως επισημαίνεται στην αιτιολογική σκέψη 31 της αναθεώρησης της ΟΕΑ «[ο] ορισμός του όρου “τελικός καταναλωτής” μπορεί να νοείται ότι αναφέρεται μόνο σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αγοράζουν ενέργεια με βάση άμεση, ατομική σύμβαση με προμηθευτή ενέργειας. Για τους σκοπούς των σχετικών διατάξεων, θα πρέπει να εισαχθεί, ως εκ τούτου, ο όρος “τελικός χρήστης”, για να καλύπτεται ευρύτερη ομάδα καταναλωτών και θα πρέπει, εκτός από τους τελικούς καταναλωτές που αγοράζουν θέρμανση, ψύξη ή ζεστό νερό οικιακής χρήσης για ίδια τελική χρήση, να καλύπτει επίσης τους ενοίκους μεμονωμένων κτιρίων ή μεμονωμένων μονάδων πολυκατοικιών ή κτιρίων πολλαπλών χρήσεων όπου οι εν λόγω μονάδες τροφοδοτούνται από κεντρική πηγή και όπου οι ενοίκιοι δεν έχουν άμεση ή ατομική σύμβαση με τον προμηθευτή ενέργειας.»

Για τον σκοπό αυτόν, η λειτουργική απαίτηση στο άρθρο 10α παράγραφος 1 αναφέρεται στους «τελικούς χρήστες» αποσαφηνίζοντας ότι αυτοί είναι:

- α) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αγοράζουν θέρμανση, ψύξη ή ζεστό νερό οικιακής χρήσης για ίδια τελική χρήση (οι συγκεκριμένοι τελικοί χρήστες είναι επίσης τελικοί καταναλωτές όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 23), ή
- β) τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που κατοικούν σε μονοκατοικία ή σε διαμέρισμα πολυκατοικίας ή κτιρίου πολλαπλών χρήσεων που τροφοδοτείται με θέρμανση, ψύξη ή ζεστό νερό οικιακής χρήσης από κεντρική πηγή που δεν έχει άμεση ή ατομική σύμβαση με τον προμηθευτή ενέργειας.

Αξίζει να επισημανθεί ότι η έννοια των τελικών χρηστών εμπεριέχει τους τελικούς καταναλωτές. Συνεπώς, όταν μια διάταξη αναφέρεται στους τελικούς χρήστες, δεν πρέπει να νοείται ότι αποκλείει τους τελικούς καταναλωτές.

Η συγκεκριμένη διευκρίνιση συνεπάγεται ότι, με βάση την αναθεωρημένη ΟΕΑ, είναι πλέον αδιαμφισβήτητο ότι οι καταναλωτές υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης έχουν επίσης δικαίωμα σε τιμολόγηση βάσει της κατανάλωσης⁽²⁹⁾ και σε παροχή πληροφοριών κατανάλωσης.

Για τους σκοπούς των άρθρων 9α, 9γ, 10α και 11α, στις πολυκατοικίες και στα κτίρια πολλαπλών χρήσεων που τροφοδοτούνται από σύστημα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης ή από παρεμφερή κεντρική πηγή, βάσει μίας και μόνο σύμβασης με προμηθευτή ενέργειας, το ποιος είναι ο «τελικός καταναλωτής» μπορεί να ποικίλλει ανά περίπτωση. Όταν το κτίριο ανήκει σε έναν ιδιοκτήτη, ο ιδιοκτήτης είναι συνήθως, όχι όμως αναγκαστικά, το συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης προμήθειας με τον προμηθευτή ενέργειας. Ομοίως, όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός ιδιοκτήτες, μια ένωση ή κοινότητα συνιδιοκτητών είναι συχνά αλλά όχι πάντοτε το συμβαλλόμενο μέρος έναντι του προμηθευτή ενέργειας. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι ιδιοκτήτες αναθέτουν ορισμένα καθήκοντα σε τρίτους ή σε αντιπρόσωπο, π.χ. σε εταιρεία διαχείρισης (καλούμενη «syndic» σε ορισμένες χώρες), που μπορεί επίσης να είναι το συμβαλλόμενο μέρος έναντι του προμηθευτή ενέργειας. Στην περίπτωση μονάδων που εκμισθώνονται από τους ιδιοκτήτες, οι ενοίκιοι μπορεί να έχουν ή να μην έχουν συμβατικές σχέσεις με τον προμηθευτή ενέργειας.

Κατά τη μεταφορά της αναθεωρημένης οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την πολυμορφία των περιπτώσεων που αφορούν τη δικαιοδοσία τους. Ωστόσο, ανεξάρτητα από την οντότητα ή τον φορέα που αγοράζει την ενέργεια συλλογικά για λογαριασμό των ενοίκων του κτιρίου, είναι σημαντικό η διαδικασία να είναι οργανωμένη κατά τρόπο ώστε οι απαιτούμενες πληροφορίες βάσει του παραρτήματος VIIα να παρέχονται αποτελεσματικά και να μπορούν επίσης να χρησιμοποιούνται ως βάση για την ενημέρωση των ενοίκων κάθε διαμερίσματος/μονάδας. Το γεγονός ότι ο ορισμός του «τελικού καταναλωτή» αναφέρεται σε πρόσωπο που αγοράζει ενέργεια «για δική του τελική χρήση» δεν συνεπάγεται, για παράδειγμα, ότι δεν υπάρχει τελικός καταναλωτής στις περιπτώσεις όπου μια εξουσιοδοτημένη εταιρεία διαχείρισης είναι το πραγματικό συμβαλλόμενο μέρος έναντι του προμηθευτή ενέργειας του κτιρίου.

⁽²⁷⁾ Άρθρο 2 σημείο 23 της ΟΕΑ.

⁽²⁸⁾ Πρβλ. παράγραφος 9 του SWD(2013) 448 final.

⁽²⁹⁾ Στο πλαίσιο της τοπικής μέτρησης αναφέρεται και ως «κατανομή κόστους θέρμανσης».

7.2. Ποιος είναι υπεύθυνος για τις πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης;

Η ΟΕΑ δεν προσδιορίζει ποιος είναι υπεύθυνος για την παροχή των πληροφοριών τιμολόγησης και κατανάλωσης του άρθρου 10α στους τελικούς χρήστες. Για τους τελικούς χρήστες που είναι επίσης τελικοί καταναλωτές (και αγοράζουν ενέργεια από συγκεκριμένο προμηθευτή ενέργειας), φαίνεται λογικό υπεύθυνος για την παροχή πληροφοριών να είναι ο ίδιος ο προμηθευτής ενέργειας. Απεναντίας, ο προμηθευτής ενέργειας μπορεί να μην είναι ο καταλληλότερος να επωμιστεί την ευθύνη της ενημέρωσης των τελικών χρηστών με τους οποίους δεν έχει άμεση ή ατομική συμβατική σχέση. Ως εκ τούτου, το άρθρο 10α παράγραφος 3 της αναθεωρημένης ΟΕΑ ορίζει ρητά ότι «[τ]α κράτη μέλη αποφασίζουν ποιος θα επιφορτισθεί με την ευθύνη παροχής των πληροφοριών των παραγράφων 1 και 2 σε τελικούς χρήστες χωρίς άμεση ή ατομική σύμβαση με προμηθευτή ενέργειας.» Το ποιος είναι ο καταλληλότερος για την πληροφόρηση των τελικών χρηστών εξαρτάται από τις εκάστοτε εθνικές συνθήκες και τις επιμέρους περιπτώσεις μίσθωσης. Πιθανοί υποψήφιοι είναι οι ιδιοκτήτες κτιρίων, οι διαχειριστές κτιρίων, οι εξουσιοδοτημένες εταιρείες ή πάροχοι υπηρεσιών διαχείρισης, οι ενώσεις ιδιοκτητών κ.λπ. Κατά τη μεταφορά της αναθεωρημένης οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η ευθύνη για την πληροφόρηση των τελικών χρηστών καθορίζεται με σαφήνεια σε όλες τις συναφείς περιπτώσεις.

7.3. Τιμολόγηση με βάση την πραγματική κατανάλωση

Το άρθρο 10α ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν «ότι οι πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης είναι αξιόπιστες, και ακριβείς και βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης ...».

Η συγκεκριμένη διατύπωση είναι παρεμφερής αλλά όχι πανομοιότυπη με την απαίτηση της αρχικής ΟΕΑ να διασφαλίζεται ότι «οι πληροφορίες τιμολόγησης είναι ακριβείς και βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση».

Η συμπερίληψη των «πληροφορι[ών] κατανάλωσης» είναι σημαντική και αντικατοπτρίζει την ευελιξία της ΟΕΑ, καθώς είναι πλέον εφικτή η τήρηση της απαίτησης που θεσπίζεται στο παράρτημα VIIα σημείο 2 με τη συχνή παροχή πληροφοριών τιμολόγησης ή κατανάλωσης. Η παροχή πληροφοριών κατανάλωσης είναι απλούστερη επειδή σχετίζεται μόνο με τις καταναλωθείσες ποσότητες, και όχι με το αντίστοιχο κόστος ή άλλα στοιχεία των πληροφοριών τιμολόγησης.

Ο νομοθέτης έκρινε σκόπιμο να προσθέσει τις λέξεις «ή τις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης» ώστε να άρει οποιαδήποτε αμφιβολία σχετικά με το εάν οι εν λόγω ενδείξεις μπορούν να χρησιμοποιούνται ως βάση για την τιμολόγηση. Είχαν διατυπωθεί σχετικές αμφιβολίες επειδή οι καταναλωτές κόστους θέρμανσης είναι συσκευές που επιτρέπουν τη μέτρηση της θερμότητας που παρέχεται σε μεμονωμένο διαμέρισμα με λιγότερο άμεσο τρόπο, και οι οποίες, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, μπορεί να θεωρηθούν λιγότερο επαρκής ένδειξη της ποσότητας ενέργειας που εκλύεται πραγματικά από την εγκατάσταση θέρμανσης στο εκάστοτε μεμονωμένο διαμέρισμα.

Ωστόσο, πάνω και πέρα από τις διαφορές μεταξύ μετρητών θερμότητας και καταναλωτών κόστους θέρμανσης, αξίζει να υπογραμμιστεί ότι η απαίτηση να βασίζονται οι πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης στην πραγματική κατανάλωση ή στις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως απαίτηση κατανομής του κόστους θέρμανσης ή ψύξης χώρων αποκλειστικά με βάση τις ενδείξεις ατομικών μετρητών ή καταναλωτών κόστους θέρμανσης. Στην περίπτωση της τοπικής μέτρησης, αυτό ενέχει τον κίνδυνο πρόκλησης αρνητικών εξελίξεων σε επίπεδο δικαιοσύνης και αντικρουόμενων κινήτρων (βλ. επίσης ενότητα 5 ανωτέρω). Από τεχνικής απόψεως, τα μεμονωμένα διαμερίσματα στις πολυκατοικίες συνήθως δεν μπορούν να θεωρούνται θερμικώς ανεξάρτητα από το υπόλοιπο κτίριο. Όταν σημειώνονται διαφορές θερμοκρασίας μεταξύ των εσωτερικών τοίχων ή των οριζόντιων διαχωριστικών, η θερμότητα μεταδίδεται φυσικά διαμέσου των εν λόγω διαχωριστικών καθώς τα τελευταία σπανίως έχουν πολύ ισχυρή θερμομόνωση σε σύγκριση με τους εξωτερικούς τοίχους των κτιρίων. Επομένως, οι μεμονωμένες μονάδες θερμαίνονται συνήθως όχι μόνον από τη θερμότητα που εκλύεται από τα θερμαντικά σώματα μέσα στην ίδια τη μονάδα, αλλά, τουλάχιστον εν μέρει, και από τη θερμότητα που εκλύεται σε άλλα τμήματα του κτιρίου. Όπως έχει ήδη αναλυθεί στην ενότητα 5, οι άρτια σχεδιασμένοι κανόνες περί κατανομής του κόστους θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το γεγονός αυτό.

Ανεξάρτητα από το εάν η πραγματική εκπομπή θερμότητας σε κάθε μονάδα μετράται είτε εκτιμάται μέσω ατομικών μετρητών ή καταναλωτών κόστους θέρμανσης, το γεγονός ότι η θερμότητα μπορεί να μεταδίδεται διαμέσου των εσωτερικών διαχωριστικών συνιστά βασίμο επιχείρημα κατά της κατανομής του συνολικού κόστους θέρμανσης των κτιρίων αποκλειστικά με βάση τις ενδείξεις που λαμβάνονται από τις εν λόγω συσκευές. Αποτελεί συνήθη (και ορθή) πρακτική να βασίζεται στις ατομικές μετρήσεις μόνον ένα ορισμένο ποσοστό του κόστους και το υπόλοιπο κόστος να κατανέμεται στους ενοίκους με βάση άλλους παράγοντες (π.χ. το ποσοστό των διαμερισμάτων επί του συνολικού εμβαδού δαπέδου ή θερμαινόμενου όγκου του κτιρίου). Αυτή η πρακτική εφαρμόζεται ακόμη και όταν οι μεμονωμένες μονάδες είναι εξοπλισμένες με μετρητές θερμότητας και όχι με καταναλωτές κόστους θέρμανσης. Αποτελεί επίσης συνήθη πρακτική το κόστος θέρμανσης των κοινόχρηστων χώρων ενός κτιρίου (κλιμακοστάσια, διάδρομοι κ.λπ.) να επιμερίζεται μεταξύ των ενοίκων των μεμονωμένων μονάδων. Το κόστος λόγω απωλειών από εγκαταστάσεις του κτιρίου και λόγω θέρμανσης των κοινόχρηστων χώρων δεν ελέγχεται συνήθως άμεσα από τη συμπεριφορά των μεμονωμένων χρηστών, και τα κράτη μέλη συνήθως συνυπολογίζουν το εν λόγω κόστος στις πάγιες δαπάνες στο πλαίσιο των κανόνων τους περί κατανομής του κόστους. Το μερίδιο των πάγιων δαπανών επί του συνολικού κόστους θέρμανσης συνήθως ανακτάται με χρέωση των ενοίκων ανάλογη με το μέγεθος του ακινήτου που καταλαμβάνουν (εμβαδόν δαπέδου ή όγκος).

Στην περίπτωση που οι πληροφορίες βασίζονται στις ενδείξεις του καταναμητή κόστους θέρμανσης, πρέπει να παρέχονται με σαφή και χρήσιμο τρόπο για τον τελικό χρήστη. Η κατανομή του κόστους θέρμανσης μπορεί π.χ. να περιλαμβάνει την εφαρμογή τεχνικών συντελεστών σχετικών με τους τύπους θερμαντικών σωμάτων και/ή συντελεστές διόρθωσης ανάλογα με τη θέση του διαμερίσματος εντός του κτιρίου. Οι παράμετροι αυτές θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στις πληροφορίες που παρέχονται στους τελικούς χρήστες.

7.4. Ανάγνωση από τους τελικούς καταναλωτές

Η αρχική ΟΕΑ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες τιμολόγησης είναι ακριβείς και βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση, «σύμφωνα με το παράρτημα VII σημείο 1.1», το οποίο με τη σειρά του καθορίζει ορισμένες ελάχιστες συχνότητες τιμολόγησης και παροχής πληροφοριών τιμολόγησης. Το άρθρο 10 ορίζει ότι «[η] υποχρέωση αυτή μπορεί να εκπληρώνεται από σύστημα τακτικής ανάγνωσης της κατανάλωσης στον μετρητή από τους τελικούς καταναλωτές, την οποία θα κοινοποιούν στον προμηθευτή της ενέργειας». Παραδείγματος χάρι, αυτό καθιστά εφικτή την έκδοση ετήσιου εκκαθαριστικού λογαριασμού με βάση τις ενδείξεις που κοινοποιούνται από τον καταναλωτή στον προμηθευτή ενέργειας χωρίς ο τελευταίος να χρειάζεται να επισκεφθεί τον χώρο για να λάβει την ένδειξη του μετρητή.

Με δεδομένη τη μετάβαση σε συσκευές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης, η ανάγνωση από τον τελικό καταναλωτή θα καταστεί σε βάθος χρόνου άνευ νοήματος. Η αναθεωρημένη ΟΕΑ επιτρέπει, ωστόσο, την ανάγνωση από τον τελικό καταναλωτή για τη θερμική ενέργεια σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις⁽³⁰⁾. Πιο συγκεκριμένα, η ανάγνωση από τον τελικό καταναλωτή δεν επιτρέπεται στην περίπτωση τοπικής μέτρησης της θέρμανσης χώρων βάσει καταναμητών κόστους θέρμανσης. Αυτό θα απαιτούσε την κοινοποίηση των ενδείξεων για κάθε θερμαντικό σώμα από κάθε χρήστη, και ο νομοθέτης έκρινε ότι αυτό δεν θα ήταν ούτε ρεαλιστικό ούτε επιθυμητό.

Όσον αφορά τη μέτρηση ή άλλες περιπτώσεις τοπικής μέτρησης, όπως η θέρμανση ή η ψύξη χώρων εξοπλισμένων με μετρητές θερμότητας, ή την κατανάλωση ζεστού νερού οικιακής χρήσης, η ανάγνωση από τους τελικούς καταναλωτές μπορεί κατ' αρχήν να επιτρέπεται εφόσον «προβλέπεται» από το εκάστοτε κράτος μέλος. Με άλλα λόγια, οι εταιρείες τηλεθέρμανσης, οι διαχειριστές κτιρίων και άλλες οντότητες που φέρουν την ευθύνη για την παροχή των πληροφοριών που απαιτούνται βάσει του άρθρου 10α στους τελικούς χρήστες δύνανται να μην βασίζονται στην ανάγνωση από τους τελικούς καταναλωτές για την τήρηση αυτών των υποχρεώσεων, εκτός εάν το οικείο κράτος μέλος έχει προβλέψει ρητώς αυτή τη δυνατότητα στα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο.

7.5. Διαθεσιμότητα δεδομένων και ιδιωτικότητα

Το άρθρο 10α παράγραφος 2 στοιχείο α) ορίζει ότι «...αν υπάρχουν πληροφορίες που αφορούν την ενεργειακή τιμολόγηση και το ιστορικό της κατανάλωσης ή τις ενδείξεις του καταναμητή κόστους θέρμανσης των τελικών χρηστών, [...] διατίθενται κατ' αίτηση του τελικού χρήστη σε πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών τον οποίο ορίζει ο τελικός χρήστης.» Παρεμφερής διάταξη περιλαμβάνεται στην αρχική ΟΕΑ, η νέα διάταξη όμως αίρει κάθε αμφιβολία σχετικά με το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα που αφορούν την ενεργειακή τιμολόγηση και το ιστορικό της κατανάλωσης ή τις ενδείξεις του καταναμητή κόστους θέρμανσης για τις περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται τοπική μέτρηση. Η αρμόδια για την τοπική μέτρηση οντότητα – είτε πρόκειται για διαχειριστή κτιρίου, πάροχο υπηρεσιών τοπικής μέτρησης ή άλλο φορέα – υποχρεούται, συνεπώς, να διαθέτει κατόπιν αιτήματος σε οποιονδήποτε τελικό χρήστη πρόσβαση στα εν λόγω δεδομένα σε κατάλληλη και χρήσιμη μορφή. Όσον αφορά την τοπική μέτρηση, τα δεδομένα αυτά συμπεριλαμβάνουν τόσο τις ενδείξεις της/-ων ατομικής/-ών συσκευής/-ών του χρήστη όσο και το άθροισμα των ενδείξεων ολόκληρης της εγκατάστασης, καθώς οι πρώτες είναι χρήσιμες μόνο σε συνδυασμό με το δεύτερο. Κατόπιν αιτήματος, στις πληροφορίες αυτές θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται βασικές τεχνικές παράμετροι όπως οι συντελεστές αξιολόγησης που εφαρμόζονται σε θερμαντικά σώματα, ώστε να είναι εφικτή/-οί η ανεξάρτητη επαλήθευση ή οι έλεγχοι αξιοπιστίας των υπολογισμών κατανομής του κόστους θέρμανσης.

Την ίδια στιγμή, το άρθρο 10α παράγραφος 2 στοιχείο α) εγγυάται ότι οι πληροφορίες τιμολόγησης που σχετίζονται με κύριο μετρητή ο οποίος μετρά τις παροχές από δίκτυο τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης σε πολυκατοικία ή κτίριο πολλαπλών χρήσεων στο οποίο εφαρμόζεται τοπική μέτρηση μπορούν να καθίστανται απευθείας διαθέσιμες στους παρόχους ενεργειακών υπηρεσιών⁽³¹⁾ που είναι υπεύθυνοι για την τοπική μέτρηση και την κατανομή του κόστους εντός του κτιρίου. Αυτό είναι σημαντικό καθώς η ορθή κατανομή του κόστους προϋποθέτει έγκαιρη πρόσβαση στις συγκεντρωτικές τιμές κατανάλωσης. Η απευθείας και έγκαιρη πρόσβαση στις πληροφορίες τιμολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των τιμών μέτρησης, είναι ιδιαίτερα σημαντική στις περιπτώσεις τοπικής μέτρησης κτιρίων με συσκευές αναγνώσιμες εξ αποστάσεως όπου, ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο να παρέχονται υποετήσιες πληροφορίες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, ο πελάτης του δικτύου τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης μπορεί να αιτηθεί τη διάθεση των πληροφοριών που σχετίζονται με τον κύριο μετρητή στον πάροχο ενεργειακών υπηρεσιών της επιλογής του, ο οποίος θα μπορούσε να είναι η εταιρεία παροχής των υπηρεσιών τοπικής μέτρησης.

⁽³⁰⁾ Το άρθρο 10α παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο ορίζει ότι «[η] υποχρέωση αυτή, σε περίπτωση που αυτό προβλέπεται από το κράτος μέλος, με εξαίρεση την περίπτωση επιμερισμένης μέτρησης της κατανάλωσης βάσει καταναμητών κόστους θέρμανσης δυνάμει του άρθρου 9β, μπορεί να εκπληρώνεται από σύστημα που επιτρέπει στον τελικό καταναλωτή ή τον τελικό χρήστη να ελέγχει τακτικά και να κοινοποιεί το αποτέλεσμα της μέτρησης που αναγράφεται στον μετρητή του. Μόνο όταν ο τελικός καταναλωτής ή ο τελικός χρήστης δεν έχει γνωστοποιήσει τα αποτελέσματα αυτής της μέτρησης για δεδομένη περίοδο τιμολόγησης, η τιμολόγηση βασίζεται σε κατ' εκτίμηση ή σε κατ' αποκοπήν χρέωση.»

⁽³¹⁾ Το άρθρο 2 παράγραφος 24 ορίζει τον «πάροχο ενεργειακής υπηρεσίας» ως το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που παρέχει ενεργειακές υπηρεσίες ή άλλα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης σε εγκαταστάσεις ή οικήματα τελικού καταναλωτή.

Το άρθρο 10α παράγραφος 2 στοιχείο γ) ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι «στους λογαριασμούς παρέχονται σε όλους τους τελικούς χρήστες σαφείς και κατανοητές πληροφορίες σύμφωνα με το παράρτημα VIIα σημείο 3». Οι επιπτώσεις που συνεπάγεται η εν λόγω διάταξη αναλύονται με περισσότερες λεπτομέρειες στην ενότητα 9.3 κατωτέρω. Για τους τελικούς χρήστες που δεν έχουν άμεση/ατομική σύμβαση με τον προμηθευτή ενέργειας, «ο λογαριασμός» θα πρέπει επίσης να νοείται ότι αναφέρεται στους υπολογισμούς της κατανομής κόστους θέρμανσης ή σε οποιοδήποτε άλλο περιοδικό αίτημα προς πληρωμή για υπηρεσίες θέρμανσης/ψύξης/ζεστού νερού οικιακής χρήσης για λογαριασμό του φυσικού ή νομικού προσώπου που είναι υπεύθυνο για την παροχή αυτών των υπηρεσιών⁽³²⁾.

Τέλος, μια νέα διάταξη (άρθρο 10α παράγραφος 2 στοιχείο δ)) υπογραμμίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να «προάγουν την κυβερνοασφάλεια και [να] διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων των τελικών χρηστών σύμφωνα με το εφαρμοστέο ενωσιακό δίκαιο.» Παρόλο που η εν λόγω διάταξη δεν προσθέτει συγκεκριμένες υποχρεώσεις επιπροσθέτως και πέραν των ήδη υφισταμένων βάσει της ενωσιακής νομοθεσίας (όπως ο Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων⁽³³⁾), υπογραμμίζει το γεγονός ότι η κυβερνοασφάλεια, η ιδιωτικότητα και η προστασία των δεδομένων είναι επίσης σημαντικές στο πλαίσιο της μέτρησης, της τοπικής μέτρησης, της εξ αποστάσεως ανάγνωσης και της τιμολόγησης της θερμικής ενέργειας.

7.6. Πρόσβαση σε πληροφορίες τιμολόγησης και λογαριασμούς με ηλεκτρονικό τρόπο

Όπως και στην αρχική ΟΕΑ, η αναθεωρημένη ΟΕΑ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι στους τελικούς καταναλωτές προσφέρεται η επιλογή παροχής των πληροφοριών τιμολόγησης και των λογαριασμών με ηλεκτρονικό τρόπο (άρθρο 10α παράγραφος 2 στοιχείο β)). Επισημαίνεται ότι η διάταξη αναφέρεται μόνο στους τελικούς καταναλωτές και όχι στους τελικούς χρήστες, γεγονός που σημαίνει ότι η αναθεωρημένη ΟΕΑ δεν παρέχει δικαίωμα επιλογής ηλεκτρονικής αποστολής των πληροφοριών τιμολόγησης και των λογαριασμών σε μεμονωμένους καταναλωτές υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης. Ο νομοθέτης της ΕΕ προέβη εσκεμμένα σε αυτή την επιλογή, ώστε να μην περιορίζεται η ελευθερία των ενδιαφερόμενων μερών σε ένα δεδομένο κτίριο ή των εθνικών αρχών να αποφασίζουν για τον τρόπο οργάνωσης της αποστολής των πληροφοριών τιμολόγησης και των λογαριασμών σε καταναλωτές υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης.

8. ΚΟΣΤΟΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ (ΑΡΘΡΟ 11α)

Το νέο άρθρο 11α της αναθεωρημένης ΟΕΑ είναι σχεδόν πανομοιότυπο με το άρθρο 11 της αρχικής ΟΕΑ. Πρέπει, ωστόσο, να επισημανθούν ορισμένες διαφορές.

Αρχικά, η νέα διάταξη αντανakλά την αποσαφηνισμένη θέση των καταναλωτών υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης και, ως εκ τούτου, αναφέρεται σε τελικούς χρήστες και όχι απλώς σε τελικούς καταναλωτές (υπενθυμίζεται ότι οι τελευταίοι είναι υποσύνολο της πρώτης, ευρύτερης ομάδας).

Δεύτερον, το νέο άρθρο διευκρινίζει ότι η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή τόσο στις πολυκατοικίες όσο και στα κτίρια πολλών χρήσεων.

Τρίτον, προστίθεται μια νέα παράγραφος 3 με την οποία διευκρινίζεται ότι «[π]ροκειμένου να διασφαλιστεί ο εύλογος χαρακτήρας των δαπανών για υπηρεσίες τοπικής μέτρησης, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 2, τα κράτη μέλη μπορούν να τονώσουν τον ανταγωνισμό στον εν λόγω τομέα παροχής υπηρεσιών με τη λήψη κατάλληλων μέτρων, όπως η σύσταση ή η κατ' άλλον τρόπο προώθηση της χρήσης των διαγωνισμών ή της χρήσης διαλειτουργικών συσκευών και συστημάτων για τη διευκόλυνση της εναλλαγής μεταξύ παρόχων υπηρεσιών». Αν και οι ενέργειες που αναφέρονται στην εν λόγω διάταξη είναι σαφώς προαιρετικές και μη υποχρεωτικές για τα κράτη μέλη, ο νομοθέτης θεώρησε χρήσιμη τη διάταξη, καθώς παραθέτει παραδείγματα συγκεκριμένων μέτρων που μπορούν να ληφθούν από τα κράτη μέλη, ώστε να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην παροχή υπηρεσιών τοπικής μέτρησης με στόχο την ελαχιστοποίηση του κόστους της μετάβασης σε συσκευές και συστήματα με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης.

Τέλος, η παράγραφος 2 του αρχικού άρθρου 11 διαγράφεται, καθώς η αναθεωρημένη ΟΕΑ περιορίζει το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου στην ηλεκτρική ενέργεια και το φυσικό αέριο, και δεδομένου ότι το αρχικό άρθρο 11 παράγραφος 2 που αφορούσε μόνο την τοπική μέτρηση της θερμικής ενέργειας αντικαθίσταται από το νέο άρθρο 11α παράγραφος 2.

⁽³²⁾ Σε αυτές συγκαταλέγονται αιτήματα προς πληρωμή περιοδικών χρεώσεων στις οποίες περιλαμβάνονται καθορισμένες ενεργειακές δαπάνες σε κτίρια κατά το άρθρο 9β παράγραφος 1, όταν η τοπική μέτρηση έχει αποδειχθεί μη οικονομικά αποδοτική ή τεχνικά ανέφικτη.

⁽³³⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1). <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2016/679/2016-05-04?locale=el>.

Επιπροσθέτως των ανωτέρω διαφορών στη διατύπωση, αξίζει να επισημανθεί μια ακόμη εξέλιξη που άπτεται του συγκεκριμένου θέματος. Τον Απρίλιο του 2018 κατατέθηκε αίτηση προδικαστικής απόφασης ενώπιον του Δικαστηρίου⁽³⁴⁾ από φινλανδικό δικαστήριο. Συνοπτικά, το ερώτημα που τέθηκε ήταν κατά πόσον η υποχρέωση δωρεάν παροχής των λογαριασμών πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι αποκλείει τη χορήγηση εκπτώσεων σε πελάτες που λαμβάνουν τους λογαριασμούς ηλεκτρονικά. Το καθοδηγητικό σημείωμα της Επιτροπής του 2013⁽³⁵⁾ υποστήριζε ότι η απαίτηση δωρεάν παροχής των λογαριασμών δεν αποκλείει την προσφορά εκπτώσεων σε πελάτες που επιλέγουν συγκεκριμένη μέθοδο αποστολής των λογαριασμών. Στην απόφασή του της 2ας Μαΐου 2019 το Δικαστήριο διατύπωσε ανάλογη άποψη. Αποφάνθηκε ότι το άρθρο 11 παράγραφος 1 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, υπό συνθήκες όπως αυτές της υπόθεσης της κύριας δίκης, δεν αντιτίθεται σε έκπτωση επί των τελών πρόσβασης στο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας χορηγούμενη από επιχείρηση λιανικής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας μόνον στους τελικούς καταναλωτές που έχουν επιλέξει την ηλεκτρονική τιμολόγηση.

9. ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ ΤΙΜΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ

9.1. Ετήσια τιμολόγηση με βάση την πραγματική κατανάλωση

Το νέο παράρτημα VIIα ορίζει ότι «[π]ροκειμένου να είναι σε θέση οι τελικοί χρήστες να ρυθμίζουν οι ίδιοι την ενεργειακή τους κατανάλωση, η τιμολόγηση πραγματοποιείται με βάση την πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης τουλάχιστον μία φορά ετησίως». Μια πολύ παρεμφερής απαίτηση ισχύει βάσει του παραρτήματος VII της αρχικής ΟΕΑ, αλλά η διατύπωση στο παράρτημα VIIα αναφέρεται στους τελικούς χρήστες (και συνεπώς καλύπτει και τους καταναλωτές υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης). Επιπροσθέτως, η φράση «θα πρέπει» στο παράρτημα VII αντικαταστάθηκε από καταφατική διατύπωση στο παράρτημα VIIα, ώστε να αντανάκλα τη δεσμευτική φύση της απαίτησης. Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 7.2, αξίζει να υπογραμμιστεί ότι, για την τοπική μέτρηση, η απαίτηση να βασίζονται οι πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης στην πραγματική κατανάλωση ή στις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης δεν θα πρέπει να ερμηνεύεται ως απαίτηση κατανομής του κόστους θέρμανσης ή ψύξης χώρων αποκλειστικά με βάση τις ενδείξεις ατομικών μετρητών ή καταναλωτών κόστους θέρμανσης.

Ουσιαστικά, η απαίτηση διασφαλίζει ότι οι τελικοί χρήστες θερμικής ενέργειας ενημερώνονται για την πραγματική κατανάλωσή τους τουλάχιστον μία φορά ετησίως και ότι η πληρωμή τους για την καταναλωθείσα ενέργεια υπολογίζεται ή προσαρμόζεται αναλόγως, π.χ. με διακανονισμό των τυχόν αποκλίσεων μεταξύ του πραγματικού οφειλόμενου ποσού και των καταβληθέντων ποσών μέσω τακτικών κατ' αποκοπή πληρωμών οι οποίες δεν βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση ούτε στις ενδείξεις του καταναλωτή κόστους θέρμανσης.

9.2. Συχνότητα παροχής πληροφοριών τιμολόγησης ή κατανάλωσης

9.2.1. Περιπτώσεις στις οποίες απαιτείται υποετήσια παροχή πληροφοριών

Η συχνότητα με την οποία οι τελικοί χρήστες ενημερώνονται σχετικά με την πραγματική τους κατανάλωση θερμικής ενέργειας αποτελούσε κεντρικό στόχο της πρότασης αναθεώρησης της ΟΕΑ και αντικατοπτρίζεται στο νέο παράρτημα VIIα σημείο 2.

Βάσει της αρχικής ΟΕΑ, η υποετήσια παροχή πληροφοριών είναι υποχρεωτική εφόσον αυτό είναι «τεχνικά δυνατόν και οικονομικά αιτιολογημένο». Στην αναθεωρημένη ΟΕΑ, η συγκεκριμένη συνθήκη απλουστεύθηκε ώστε οι απαιτήσεις να εφαρμόζονται «εφόσον έχουν εγκατασταθεί εξ αποστάσεως αναγνώσιμοι μετρητές ή καταναλωτές κόστους θέρμανσης».

Το κατά πόσον τηρείται η εν λόγω προϋπόθεση πρέπει να αξιολογείται με βάση την απόφαση που έχει λάβει κάθε κράτος μέλος αναφορικά με τους τύπους συσκευών που θεωρούνται αναγνώσιμες εξ αποστάσεως (πρβλ. ενότητα 6.1).

Είναι πιθανό ένα κτίριο να διαθέτει τόσο αναγνώσιμες όσο και μη αναγνώσιμες εξ αποστάσεως συσκευές. Οι καταστάσεις αυτές πρέπει να εξετάζονται κατά περίπτωση.

⁽³⁴⁾ Βλέπε υπόθεση C-294/18 <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=0F47068CFC3DCD40DF5257E460341140?text=&docid=213588&pageIndex=0&doclang=EL&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=7676772>

⁽³⁵⁾ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής — Καθοδηγητικό σημείωμα σχετικά με τα άρθρα 9-11, μέτρηση, πληροφορίες τιμολόγησης, κόστος πρόσβασης στη μέτρηση και στις πληροφορίες τιμολόγησης, παρ. 50-52 (SWD/2013/0448 final).

Εν είδει παραδείγματος: σε πολυκατοικία τροφοδοτούμενη από σύστημα τηλεθέρμανσης, όπου οι εγκατεστημένες συσκευές σε κάθε κτιριακή μονάδα είναι καταναμητές κόστους θέρμανσης ή μετρητές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης, ο κύριος μετρητής του κτιρίου ο οποίος μετρά τη συνολική τροφοδοτούμενη ή καταναλούμενη θερμότητα μπορεί να μην είναι αναγνώσιμος εξ αποστάσεως. Σε αυτή την περίπτωση ο πλήρης υπολογισμός της κατανομής κόστους θέρμανσης είναι κατ' αρχήν εφικτός μόνον όταν διατίθενται ενδείξεις και από τον κύριο μετρητή. Ανάλογη περίπτωση θα μπορούσε να προκύψει σε κτίριο με κοινόχρηστο λέβητα ο οποίος λειτουργεί π.χ. με φυσικό αέριο ή πετρέλαιο: και σε αυτή την περίπτωση ενδέχεται να μην διατίθεται ακριβής τιμή για τη συνολική κατανάλωση σε κάθε υποετήσια περίοδο, αν ο κύριος μετρητής φυσικού αερίου δεν είναι αναγνώσιμος εξ αποστάσεως ή αν η δεξαμενή πετρελαίου ή ο καυστήρας δεν είναι εξοπλισμένη/-ος με μετρητή ο οποίος παρέχει τη δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης της κατανάλωσης. Ωστόσο, ακόμη και σε αυτές τις περιπτώσεις είναι εφικτό να υπολογιστεί κατά προσέγγιση η κατανομή θερμότητας με χρήση των ενδείξεων των ατομικών συσκευών και παρεκβολή μιας εκτιμώμενης τιμής για τη συνολική κατανάλωση. Προκύπτει, ωστόσο, το ερώτημα του πως μπορεί να συμβιβαστεί η απαίτηση του άρθρου 10α παράγραφος 1 ότι «...οι πληροφορίες τιμολόγησης και κατανάλωσης [πρέπει να] είναι αξιόπιστες και ακριβείς και [να] βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις του καταναμητή κόστους θέρμανσης, σύμφωνα με το παράρτημα VIIα σημεία 1 και 2 για όλους τους τελικούς χρήστες» με το γεγονός ότι, εάν δεν υπάρχουν υποετήσιες τιμές για τη συνολική κατανάλωση (με την εγκατάσταση εξ αποστάσεως αναγνώσιμου μετρητή φυσικού αερίου, τη συχνότερη επί τόπου λήψη ενδείξεων από τον κύριο μετρητή φυσικού αερίου, την εγκατάσταση συνδεδεμένου μετρητή πετρελαίου κ.λπ.), ο υπολογισμός της κατανομής κόστους θέρμανσης είναι εφικτός μόνο κατά προσέγγιση. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απουσία υποετήσιων ενδείξεων από τον κύριο μετρητή δεν αποτελεί δικαιολογία για μη παροχή υποετήσιων πληροφοριών κατανάλωσης σε καταναλωτές υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης, εάν οι περιστάσεις επιτρέπουν μια ευλόγως ικανοποιητική εκτίμηση/προσέγγιση του υπολογισμού της κατανομής κόστους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, θα πρέπει απλώς να διευκρινίζεται ότι οι υποετήσιες τιμές αποτελούν εν μέρει προϊόν εκτίμησης/παρεκβολής. Η αξία που έχουν οι υποετήσιες πληροφορίες για τον καταναλωτή κατά πάσα πιθανότητα υπερτερούν έναντι της ελαφρώς μειωμένης ακρίβειας που οφείλεται στην έλλειψη συγκεντρωτικής τιμής κατανάλωσης.

Από την άλλη πλευρά, αν ένα κτίριο στο οποίο εφαρμόζεται τοπική μέτρηση διαθέτει αναγνώσιμο εξ αποστάσεως κύριο μετρητή προς το δίκτυο τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης, αλλά οι συσκευές που χρησιμοποιούνται για την τοπική μέτρηση εντός του κτιρίου δεν είναι αναγνώσιμες εξ αποστάσεως, δεν τηρείται ο όρος του παραρτήματος VIIα παράγραφος 2 όσον αφορά τους τελικούς χρήστες στους οποίους εφαρμόζεται η τοπική μέτρηση. Αντιθέτως, τηρείται για το δίκτυο τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης και τον καταναλωτή/το κτίριο συνολικά. Σε αυτή την περίπτωση, οι πληροφορίες για όλο το κτίριο θα έπρεπε να παρέχονται στον τελικό καταναλωτή, σύμφωνα με το παράρτημα VIIα παράγραφος 2.

Ένα άλλο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι ένα κτίριο στο οποίο εφαρμόζεται τοπική μέτρηση και στο οποίο οι καταναμητές κόστους θέρμανσης είναι αναγνώσιμοι εξ αποστάσεως, οι μετρητές ζεστού νερού οικιακής χρήσης όμως δεν είναι. Σε αυτή την περίπτωση, κάθε υπηρεσία μπορεί να εξετάζεται χωριστά, και μπορούν να παρέχονται υποετήσιες πληροφορίες για τη θέρμανση χώρων, όχι όμως για το ζεστό νερό οικιακής χρήσης.

9.2.2. Ελάχιστη απαιτούμενη συχνότητα

Η συνέπεια της απλουστευμένης συνθήκης που εξηγήθηκε ανωτέρω είναι ότι, όταν υπάρχουν εγκατεστημένες συσκευές με δυνατότητα εξ αποστάσεως ανάγνωσης, πρέπει να παρέχεται στους τελικούς χρήστες συχνή πληροφόρηση, η οποία μπορεί να συνιστάται είτε σε πληροφορίες τιμολόγησης είτε απλώς σε πληροφορίες κατανάλωσης. Είκοσι δύο μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της τροποποιητικής οδηγίας, δηλ. στις 25 Οκτωβρίου 2020, η ελάχιστη απαιτούμενη συχνότητα θα είναι παρεμφερής με την προβλεπόμενη στην αρχική ΟΕΑ, συγκεκριμένα «τουλάχιστον ανά τρίμηνο κατόπιν αίτησης ή όταν οι τελικοί καταναλωτές⁽³⁶⁾ έχουν επιλέξει να λαμβάνουν ηλεκτρονική τιμολόγηση, ειδάλλως δύο φορές ετησίως». Από την 1η Ιανουαρίου 2022, η ελάχιστη συχνότητα θα είναι ανά μήνα.

9.2.3. Εξαιρέσεις εκτός των εποχών θέρμανσης/ψύξης

Η θέρμανση και η ψύξη επιτρέπεται να εξαιρούνται από την απαίτηση παροχής μηνιαίων πληροφοριών εκτός των εποχών θέρμανσης/ψύξης. Ο ορισμός των εποχών θέρμανσης ή ψύξης ενδέχεται να ποικίλλει ανάλογα με τον τόπο και την δικαιοδοσία, ή ανά κτίριο. Η δυνατότητα χορήγησης εξαιρέσεων από τη μηνιαία απαίτηση μπορεί να νοηθεί ως δυνατότητα αναστολής της παροχής πληροφοριών κατά τη διάρκεια της περιόδου στην οποία η συλλογική εγκατάσταση του κτιρίου δεν παρέχει θέρμανση ή ψύξη χώρων.

⁽³⁶⁾ Η χρήση εν προκειμένω του όρου «τελικοί καταναλωτές» αντί των «τελικών χρηστών» αντανάκλα το γεγονός ότι η ΟΕΑ δεν παρέχει στους καταναλωτές στους οποίους εφαρμόζεται τοπική μέτρηση το δικαίωμα να επιλέξουν να λαμβάνουν ηλεκτρονική τιμολόγηση, πρβλ. ενότητα 7.6. Στα κτίρια όπου εφαρμόζεται τοπική μέτρηση, ο τελικός καταναλωτής του κτιρίου μπορεί να επιλέξει ηλεκτρονική τιμολόγηση και, ως εκ τούτου, να δικαιούται υποετήσια πληροφόρηση ανά τρίμηνο, αυτό όμως δεν συνεπάγεται αυτομάτως ότι οι μεμονωμένοι ένοικοι του κτιρίου (οι οποίοι είναι τελικοί χρήστες αλλά όχι τελικοί καταναλωτές) δικαιούνται να λαμβάνουν πληροφορίες συχνότερα από δύο φορές ετησίως πριν από την 1η Ιανουαρίου 2022.

9.2.4. Διάκριση μεταξύ παροχής και διάθεσης πληροφοριών

Η απαίτηση ότι, εφόσον έχουν εγκατασταθεί εξ αποστάσεως αναγνώσιμοι μετρητές ή κατανεμητές κόστους θέρμανσης, η πληροφόρηση τιμολόγησης ή κατανάλωσης με βάση την πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις κατανεμητή κόστους θέρμανσης πρέπει να παρέχεται στους τελικούς χρήστες σε υποετήσια βάση μπορεί να εγείρει ερωτήματα σχετικά με το τι συνιστά συμμόρφωση. Η Επιτροπή επισημαίνει ότι ο νομοθέτης αφήνει εσκεμμένα ανοικτά τα μέσα παροχής των πληροφοριών, ενώ την ίδια στιγμή κάνει σαφή τη διάκριση ανάμεσα στην παροχή πληροφοριών και στη διάθεση πληροφοριών.

Η βασική απαίτηση συνίσταται στην παροχή πληροφοριών στον χρήστη. Οι πληροφορίες μπορούν να παρέχονται σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, π.χ. μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Οι πληροφορίες μπορούν επίσης να καθίστανται διαθέσιμες μέσω του διαδικτύου [και διεπαφών όπως δικτυακή πύλη ή εφαρμογή για έξυπνο τηλέφωνο (smartphone)], σε αυτές όμως τις περιπτώσεις ο τελικός χρήστης πρέπει με κάποιο τρόπο να ειδοποιείται κατά τα προβλεπόμενα τακτά χρονικά διαστήματα, διαφορετικά δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι οι πληροφορίες έχουν παρασχεθεί στον τελικό χρήστη με τη συγκεκριμένη συχνότητα, αλλά ότι απλώς κατέστησαν διαθέσιμες. Η απλή διάθεση πληροφοριών που αφήνει στον τελικό χρήστη την υποχρέωση να τις αναζητήσει δεν συνάδει με τον γενικό στόχο του συγκεκριμένου σημείου της αναθεωρημένης ΟΕΑ, το οποίο αφορά την ευαισθητοποίηση των τελικών χρηστών σχετικά με την κατανάλωσή τους.

Είναι σημαντικό να τονιστεί αυτή η λεπτή πλην σημαντική διάκριση για τον πρόσθετο λόγο ότι ο νομοθέτης συμπεριέλαβε την προαιρετική επιπρόσθετη διάθεση των πληροφοριών μέσω του διαδικτύου μετά τη βασική απαίτηση παροχής πληροφοριών ανά τακτά χρονικά διαστήματα: «Μπορεί επίσης να διατίθεται μέσω του διαδικτύου και να επικαιροποιείται όσο συχνά επιτρέπεται από τις συσκευές και τα συστήματα μέτρησης που χρησιμοποιούνται». Ο όρος «επίσης» δεν χρησιμοποιήθηκε υπό την έννοια του «αντ' αυτού» αλλά για να δηλώσει μια πρόσθετη δυνατότητα. Κάθε άλλη ερμηνεία θα άφηνε πολύ μεγάλο περιθώριο για σχεδιασμό και χρήση συστημάτων που δεν παρέχουν δυνατότητα τακτικής ενημέρωσης, καταστρατηγώντας τη βασική απαίτηση και υπονομεύοντας την επίτευξη ενός βασικού στόχου της αναθεωρημένης ΟΕΑ. Η ερμηνεία αυτή επιβεβαιώνεται και από τη χρήση της διατύπωσης «μπορούν αντ' αυτού» στο παράρτημα VIIa σημείο 3, όπου είναι σαφές η πρόθεση του νομοθέτη να καταστήσει τις διατάξεις εναλλακτικές λύσεις. Με λίγα λόγια, η συνεχής «διάθεση» των πληροφοριών μέσω του διαδικτύου δεν αποτελεί εναλλακτικό ή επαρκή μέσο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις του παραρτήματος VIIa σημείο 2 για παροχή υποετήσιων πληροφοριών εκτός εάν αυτή συνδυάζεται με ενεργή ειδοποίηση του τελικού χρήστη κατά τα απαιτούμενα χρονικά διαστήματα.

9.2.5. Το περιεχόμενο των υποετήσιων πληροφοριών τιμολόγησης ή κατανάλωσης

Όπως αναφέρθηκε στην ενότητα 7.3, η αναθεωρημένη ΟΕΑ παρέχει ευελιξία όσον αφορά τη φύση των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται σε υποετήσια βάση σύμφωνα με το παράρτημα VIIa σημείο 2.

Κατ' ελάχιστον, πρέπει να περιλαμβάνονται βασικές πληροφορίες σχετικά με την εξέλιξη της πραγματικής κατανάλωσης (ή των ενδείξεων του κατανεμητή κόστους θέρμανσης). Αυτό μπορεί, για παράδειγμα, να συνδυάζεται με εκτιμήσεις του τρόπου με τον οποίον η παρατηρούμενη τάση ενδέχεται να επηρεάσει τη μελλοντική κατανάλωση του τελικού χρήστη και για το ποιο θα ήταν το ύψος του λογαριασμού του αν η κατανάλωση συνεχιστεί κατά τον ίδιο τρόπο.

Αν η τιμολόγηση λαμβάνει χώρα ταυτόχρονα με την παροχή πληροφοριών δυνάμει του παραρτήματος VIIa σημείο 2, οι διατάξεις στο σημείο 3 του ίδιου παραρτήματος θα καθορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις για το περιεχόμενο των πληροφοριών τιμολόγησης.

9.3. Ελάχιστες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στον λογαριασμό

Το παράρτημα VIIa σημείο 3 ορίζει ορισμένες ελάχιστες πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται στους τελικούς χρήστες, στους λογαριασμούς ή μαζί με τους λογαριασμούς, με διαφορετικές απαιτήσεις ανάλογα με το εάν ο λογαριασμός βασίζεται στην πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις του κατανεμητή κόστους θέρμανσης. Αξίζει να επισημανθεί ότι όσοι τελικοί χρήστες κατοικούν σε τμήματα κτιρίου το οποίο δεν διαθέτει ατομικούς μετρητές ή κατανεμητές κόστους θέρμανσης, ή όσοι τελικοί χρήστες μισθώνουν τον χώρο τους με ενοίκιο στο οποίο περιλαμβάνονται λογαριασμοί και κοινόχρηστα, ενδέχεται να μην λαμβάνουν ποτέ λογαριασμούς βασισμένους στην πραγματική κατανάλωση ή στις ενδείξεις του κατανεμητή κόστους θέρμανσης. Πράγματι, στην περίπτωση του ενοικίου στο οποίο περιλαμβάνονται λογαριασμοί και κοινόχρηστα, οι τελικοί χρήστες ενδέχεται να μην λαμβάνουν καν λογαριασμούς ενέργειας και, συνεπώς, να μην εφαρμόζεται καμία από τις απαιτήσεις του άρθρου 10α ή του παραρτήματος VIIa.

Σε σύγκριση με το παράρτημα VII της αρχικής ΟΕΑ, το νέο παράρτημα VIIa είναι διατυπωμένο με τρόπο ο οποίος αντικατοπτρίζει σαφέστερα τον δεσμευτικό χαρακτήρα των απαιτήσεων που περιέχει, παραλείποντας π.χ. φράσεις όπως «όταν είναι σκόπιμο» ή «κατά προτίμηση» ⁽³⁷⁾.

Το παράρτημα VIIa περιέχει επίσης ορισμένα τελείως νέα στοιχεία, όπως, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση να περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς «πληροφορίες για τις σχετικές διαδικασίες υποβολής καταγγελιών, τις υπηρεσίες διαμεσολάβησης ή εναλλακτικούς μηχανισμούς επίλυσης διαφορών, όπως ισχύουν στα κράτη μέλη». Κατά τη μεταφορά αυτής της απαίτησης στην εθνική νομοθεσία, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καθορίσουν δημόσια κατά πόσον υπάρχουν και ποιες/-οι είναι οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης ή οι εναλλακτικοί μηχανισμοί επίλυσης διαφορών ⁽³⁸⁾ που είναι νομικά αρμόδιες/-οι για τον χειρισμό καταγγελιών και διαφορών που σχετίζονται με τη μέτρηση, την τοπική μέτρηση, την τιμολόγηση και την κατανομή του κόστους, ώστε οι προμηθευτές ενέργειας και λοιποί φορείς που εκδίδουν λογαριασμούς να μπορούν να περιλαμβάνουν αυτές τις πληροφορίες στους λογαριασμούς τους.

9.3.1. Λογαριασμοί με βάση την πραγματική κατανάλωση/τις ενδείξεις του καταναλωτή/τις ενδείξεις του καταναλωτή/τις ενδείξεις του καταναλωτή

Οι μεμονωμένες πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται σε λογαριασμό ή μαζί με λογαριασμό βάσει της πραγματικής κατανάλωσης ή των ενδείξεων συσκευής εν μέρει απορρέουν από το προϋπάρχον παράρτημα VII και εν μέρει αποτελούν νέα στοιχεία.

Αν και δεν χρίζουν όλες εξήγησης, ορισμένες πτυχές αξίζει να επισημανθούν.

Όπως και στην αρχική ΟΕΑ, το παράρτημα VIIa σημείο 3 στοιχείο α) αναφέρεται σε «πραγματικές τιμές». Για τους τελικούς καταναλωτές τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης, αυτό σημαίνει συνήθως αναφορά της συνολικής αξίας προς πληρωμή καθώς και των διαφόρων στοιχείων της, όπως τα τιμολόγια/τιμές που συνδέονται με την κατανάλωση και με την ισχύ και τα πάγια/-ες τιμολόγια/τιμές. Για την τοπική μέτρηση, πρέπει τουλάχιστον να αναφέρεται το ατομικό μερίδιο του κόστους θέρμανσης προς πληρωμή, μαζί με τις ενδείξεις της συσκευής και τα συνολικά ποσά για το συγκεκριμένο κτίριο.

Όσον αφορά τη σύγκριση με την κατανάλωση κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους [σημείο 3 στοιχείο γ)], επισημαίνεται η υποχρέωση παρουσίασης της υπό μορφή διαγράμματος και με διορθωμένα τα στοιχεία των κλιματικών διακυμάνσεων. Στο πλαίσιο των απαιτήσεων για την προστασία των δεδομένων και της ιδιωτικότητας (πρβλ. επίσης ενότητα 7.5), η εν λόγω απαίτηση θα πρέπει να εφαρμόζεται μόνο στις πληροφορίες που αφορούν την καταναλωθείσα ενέργεια από τον τρέχοντα ένοικο, δηλαδή τον ίδιο τελικό χρήστη στον οποίο πρόκειται να διατεθούν οι πληροφορίες.

Για τους σκοπούς της διόρθωσης βάσει κλιματικών διακυμάνσεων, ενδέχεται να χρειαστούν ορισμένες παραδοχές σχετικά με το μερίδιο της ενέργειας που χρησιμοποιείται για την παραγωγή ζεστού νερού οικιακής χρήσης όταν αυτή η ενέργεια δεν μετράται χωριστά από τις ανάγκες για τη θέρμανση χώρων. Επιπλέον, χρειάζονται αντιπροσωπευτικά ή ειδικά ανά τοποθεσία δεδομένα εξωτερικής θερμοκρασίας για τον υπολογισμό των βαθμομερών θέρμανσης (HDD) ή των βαθμομερών ψύξης (CDD) που χρησιμοποιούνται για τη διόρθωση βάσει κλιματικών διακυμάνσεων. Προκειμένου να χρησιμοποιηθούν για την παροχή πληροφοριών τιμολόγησης, τα δεδομένα αυτά πρέπει να διατίθενται χωρίς σημαντικές καθυστερήσεις. Τα κράτη μέλη και οι αρμόδιοι για την παροχή πληροφοριών τιμολόγησης φορείς καλούνται να προσδιορίσουν τις διαθέσιμες πηγές αυτών των δεδομένων, οι οποίες μπορεί να είναι εθνικής, περιφερειακής, τοπικής ή κτιριακής εμβέλειας (αν π.χ. ένα κτίριο είναι εξοπλισμένο με αισθητήρα εξωτερικού χώρου από τον οποίο λαμβάνονται οι μετρήσεις). Θα πρέπει επίσης να υπάρχει διαφάνεια όσον αφορά τη μεθοδολογία που χρησιμοποιείται για τη διόρθωση βάσει κλιματικών διακυμάνσεων ⁽³⁹⁾.

Όσον αφορά τις πληροφορίες σχετικά με το μείγμα καυσίμων που χρησιμοποιείται, αυτές θα είναι σχετικά σαφείς στις περισσότερες πολυκατοικίες και στα περισσότερα κτίρια πολλαπλών χρήσεων που διαθέτουν κοινόχρηστο λέβητα, ιδίως όταν αυτός λειτουργεί πάντα με το ίδιο είδος καυσίμου. Όταν ένας λέβητας μπορεί να λειτουργήσει με χρήση περισσότερων του ενός καυσίμων ή, παραδείγματος χάρι, όταν χρησιμοποιούνται πιλοτικά καύσιμα κατά την εκκίνηση, οι μέσες ετήσιες τιμές επαρκούν για τους σκοπούς της συμμόρφωσης. Όταν ένα κτίριο τροφοδοτείται από δίκτυα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης, το νομικό ή φυσικό πρόσωπο που είναι ο τελικός καταναλωτής θα δικαιούται, δυνάμει της ίδιας διάταξης, να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το μείγμα καυσίμων που χρησιμοποιείται για την παροχή της υπηρεσίας τηλεθέρμανσης/τηλεψύξης. Στις πολυκατοικίες και στα κτίρια πολλαπλών χρήσεων, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να χρησιμοποιούνται ⁽⁴⁰⁾ για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το μείγμα καυσίμων στους τελικούς χρήστες της κάθε μονάδας.

⁽³⁷⁾ Σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις, αυτό δεν τηρήθηκε με συνέπεια σε όλες τις γλωσσικές εκδόσεις. Η Επιτροπή θεωρεί ότι θα πρέπει να εκδοθεί επίσημο διορθωτικό για τη διευθέτηση αυτών των ανακολουθιών. Η πρόθεση της πρότασης της Επιτροπής ήταν σαφής ως προς αυτό, πρβλ. σημείο 1.3.3. στην ενότητα 4.3.2 της εκτίμησης επιπτώσεων (Εγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, SWD(2016)0405 final).

⁽³⁸⁾ Όπως οι ακόλουθοι φορείς: <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/?event=main.adr.show2&lng=EL>.

⁽³⁹⁾ Δεν υπάρχει πρότυπο γενικής χρήσης για τον τρόπο υπολογισμού των βαθμομερών και, ελλείψει καλύτερων εναλλακτικών λύσεων, τα κράτη μέλη ενδέχεται να επιθυμούν να ενθαρρύνουν ή να απαιτούν τη χρήση της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται από τη Eurostat: Πρβλ. https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/nrg_chdd_esms.htm (ενότητα 3.4).

⁽⁴⁰⁾ Από τον εκάστοτε αρμόδιο για την πληροφόρηση των υπό καθεστώς τοπικής μέτρησης καταναλωτών/τελικών χρηστών, σύμφωνα με τις αποφάσεις που έχουν ληφθεί από τα κράτη μέλη βάσει του άρθρου 10α παράγραφος 3.

Τα μέσα που χρησιμοποιούνται για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το μείγμα καυσίμων μπορούν επίσης να αξιοποιηθούν για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται στην τηλεθέρμανση και στην τηλεψύξη, εκπληρώνοντας με τον τρόπο αυτόν εν μέρει την υποχρέωση των κρατών μελών βάσει του άρθρου 24 παράγραφος 1 της αναθεωρημένης οδηγίας για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές (RED II) ⁽⁴¹⁾, το οποίο ορίζει ότι «[τ]α κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχονται πληροφορίες στους τελικούς καταναλωτές για τις ενεργειακές επιδόσεις και το μερίδιο της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στα συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης τους κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο, όπως για παράδειγμα στους ιστότοπους των προμηθευτών, σε ετήσιους λογαριασμούς ή κατόπιν αιτήματος.» Η RED II δεν περιλαμβάνει ορισμό του όρου «τελικοί καταναλωτές» αλλά, κατά την άποψη της Επιτροπής, ο όρος «τελικός χρήστης», όπως χρησιμοποιείται στην αναθεωρημένη ΟΕΑ, καλύπτει πλήρως τον όρο «τελικοί καταναλωτές», όπως χρησιμοποιείται στο άρθρο 24 παράγραφος 1 της RED II. Πιο συγκεκριμένα, αμφότεροι οι όροι περιλαμβάνουν τους ενοίκους μεμονωμένων μονάδων σε πολυκατοικίες/κτίρια πολλαπλών χρήσεων στα οποία παρέχεται τηλεθέρμανση/τηλεψύξη, ακόμη και αν οι εν λόγω ένοικοι δεν έχουν άμεση ή ατομική σύμβαση με τον προμηθευτή ενέργειας ⁽⁴²⁾. Ως εκ τούτου, η παροχή πληροφοριών τιμολόγησης και κατανάλωσης που πραγματοποιείται βάσει της ΟΕΑ μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παροχή πληροφοριών σχετικά με το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που χρησιμοποιείται για τηλεθέρμανση και τηλεψύξη βάσει της RED II. Αυτό μπορεί να είναι ένας οικονομικά αποδοτικός τρόπος συμμόρφωσης με τις σχετικές διατάξεις τόσο της ΟΕΑ όσο και της RED II, καθώς οι πληροφορίες για το μείγμα καυσίμων πρέπει να περιλαμβάνουν το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές όταν αυτή περιλαμβάνεται στο μείγμα καυσίμων.

Ο συγκεκριμένος τρόπος εκπλήρωσης των απαιτήσεων παροχής πληροφοριών σχετικά με το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε συστήματα τηλεθέρμανσης και τηλεψύξης αίρει κάθε αμφιβολία και, ως εκ τούτου, αποτρέπει προβλήματα νομικής αμφισβήτησης, εάν οι πληροφορίες σχετικά με το μείγμα καυσίμων περιλαμβάνουν την κατηγορία της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές [με πιθανή αναφορά του τύπου(-ων) της] στις πληροφορίες σχετικά με το μείγμα καυσίμων, σημειώνοντας μηδενική (0) τιμή όταν δεν υφίσταται μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.

Η κοινοποίηση του μείγματος καυσίμων με ειδική αναφορά του μεριδίου ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές για την παροχή θέρμανσης ή ψύξης δεν τηρεί πλήρως τις απαιτήσεις του άρθρου 24 παράγραφος 1 της RED II, εκτός εάν περιλαμβάνονται επίσης πληροφορίες σχετικά με την ενεργειακή απόδοση των συστημάτων τηλεθέρμανσης και/ή τηλεψύξης.

Όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο παρέχονται οι πληροφορίες, οι απαιτήσεις βάσει του παραρτήματος VIIα σημείο 3 στοιχείο β) της ΟΕΑ και του άρθρου 24 παράγραφος 1 της RED II παρουσιάζουν μικρές διαφορές. Η ΟΕΑ είναι λίγο αυστηρότερη υπό την έννοια ότι οι πληροφορίες για το μείγμα καυσίμων πρέπει να παρέχονται «στους λογαριασμούς [των τελικών χρηστών] ή μαζί με αυτούς», ενώ η RED II επιτρέπει την παροχή πληροφοριών σχετικά με το μερίδιο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την ενεργειακή απόδοση «κατά τρόπο εύκολα προσβάσιμο» μέσω του ιστότοπου του προμηθευτή ή κατόπιν αιτήματος. Αντιστρόφως, η απαίτηση της RED II είναι λίγο αυστηρότερη υπό την έννοια ότι εφαρμόζεται σε όλους τους τελικούς καταναλωτές, ενώ η απαίτηση της ΟΕΑ εφαρμόζεται μόνο στο πλαίσιο της τιμολόγησης με βάση την πραγματική κατανάλωση ή τις ενδείξεις του καταναμητή κόστους θέρμανσης.

Όσον αφορά τις πληροφορίες για τις σχετικές ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ανακύπτει μια σειρά ζητημάτων ανάλογα με το αν οι παροχές προέρχονται από μία και μόνο πηγή καυσίμων, π.χ. από κοινόχρηστο λέβητα φυσικού αερίου ή πετρελαίου σε ένα κτίριο, ή από σύστημα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης. Σε αμφότερες τις περιπτώσεις, πρέπει να δίδεται προσοχή, αφενός, στον τρόπο και στον βαθμό αποτύπωσης των επιπτώσεων των απωλειών απόδοσης στο κτίριο ή στο δίκτυο και, αφετέρου, στους δείκτες που χρησιμοποιούνται (απόλυτοι ή σχετικοί/ειδικοί (kgCO₂e/kg)), συγκεντρωτικοί ή ανά διαμέρισμα κ.λπ.).

Κατ' ελάχιστον, οι διαχειριστές συστημάτων τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης πρέπει να παρέχουν τις μέσες ετήσιες εκπομπές του δικτύου ανά ενεργειακή μονάδα που τιμολογείται/τροφοδοτείται (δηλαδή συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων των απωλειών δικτύου), ώστε να μπορούν να υπολογιστούν οι αντίστοιχες απόλυτες εκπομπές για κάθε δεδομένο τελικό καταναλωτή.

Με βάση τα παραπάνω ή την κατανάλωση καυσίμου του ίδιου του κτιρίου, οι καταναλωτές στους οποίους εφαρμόζεται τοπική μέτρηση μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με το μερίδιο απόλυτων εκπομπών τους (kg) ΚΑΙ σχετικά με τις μέσες σχετικές/ειδικές εκπομπές τους, στις οποίες λαμβάνεται υπόψη π.χ. η σύνθεση του δικτύου τηλεθέρμανσης ή το χρησιμοποιούμενο καύσιμο και, κατά περίπτωση, οι τοπικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

⁽⁴¹⁾ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 tñw 21.12.2018, s. 82).

⁽⁴²⁾ Αυτό διατυπώνεται ρητώς στην αναθεωρημένη ΟΕΑ (πρβλ επίσης ενότητα 7.1). Στη RED II συνάγεται από τη χρήση του πιο στενού όρου «καταναλωτής» (customer) στο άρθρο 24 παράγραφος 2, γεγονός που δηλώνει την πρόθεση του νομοθέτη να διαφοροποιήσει το πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων που περιέχονται στο άρθρο 24 παράγραφοι 1 και 2.

Σε κάθε περίπτωση, τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν το πεδίο εφαρμογής της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, ώστε να περιλαμβάνονται μόνο παροχές από τα συστήματα τηλεθέρμανσης με συνολική ονομαστική θερμική ισχύ άνω των 20 MW. Αν ένα κράτος μέλος επιλέξει να το πράξει, αυτό παρέχει τη δυνατότητα ιδίως στα μικρά και μεσαία δίκτυα τηλεθέρμανσης και σε κτίρια που εφαρμόζουν τοπική μέτρηση με δικό τους λέβητα να εξαιρούνται από την ανάγκη παροχής αυτών των πληροφοριών. Υπογραμμίζεται ότι αυτή η δυνατότητα περιορισμού των πεδίου εφαρμογής της υποχρέωσης παροχής πληροφοριών δεν αφορά τις πληροφορίες για το μείγμα καυσίμων, αλλά μόνο τις σχετικές πληροφορίες για τις ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου.

Σε συστήματα τηλεθέρμανσης ή τηλεψύξης στα οποία οι καταναλωτές έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν συγκεκριμένα «πράσινα» προϊόντα τα οποία πωλούνται ως προερχόμενα από συγκεκριμένο μείγμα καυσίμων (π.χ. 100 % από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας) ή με συγκεκριμένο αποτύπωμα εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που διαφέρει από τον μέσο όρο του συστήματος, αυτό θα πρέπει να συνυπολογίζεται ώστε να αποφεύγεται η διπλή μέτρηση και η παραπλάνηση των καταναλωτών. Οι πωλήσεις αυτές θα πρέπει να εξαιρούνται κατά τον υπολογισμό του μέσου μείγματος καυσίμων ή αποτυπώματος εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για τους τελικούς καταναλωτές. Διαφορετικά, πρόκειται ενδεχομένως για παράβαση της ενωσιακής νομοθεσίας για τους καταναλωτές ⁽⁴³⁾.

Σύμφωνα με το παράρτημα VIIα σημείο 3 στ), απαιτούνται συγκρίσεις της πραγματικής κατανάλωσης του χρήστη με τον μέσο κανονικό ή υποδειγματικό τελικό καταναλωτή της ίδιας κατηγορίας χρήστη, κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αναπτύξουν κατάλληλους δείκτες αναφοράς και κατηγορίες χρήστη ή να αναθέσουν την ευθύνη αυτή σε τρίτους. Για την τοπική μέτρηση, οι πάροχοι υπηρεσιών τοπικής μέτρησης μπορούν να καταστήσουν συναφείς και ακριβείς δείκτες αναφοράς διαθέσιμους, με βάση τα δεδομένα από τα κτίρια που περιλαμβάνονται στα χαρτοφυλάκιά τους. Για τους ηλεκτρονικούς λογαριασμούς, οι συγκρίσεις αυτές επιτρέπεται να διατίθενται διαδικτυακά και στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να επισημαίνονται στον ίδιο τον λογαριασμό. Όσον αφορά τους λογαριασμούς που παρέχονται σε έντυπη μορφή, οι συγκρίσεις πρέπει ασφαλώς να περιλαμβάνονται στον ίδιο τον λογαριασμό, όπως εξάλλου και τα λοιπά στοιχεία που πρέπει να περιέχονται σε αυτόν.

9.3.2. Τιμολόγηση που δεν βασίζεται στην πραγματική κατανάλωση/τις ενδείξεις του καταναεμητή κόστους θέρμανσης

Αποτελεί σήμερα συνήθη πρακτική (τουλάχιστον στις περιπτώσεις όπου δεν διατίθενται συσκευές αναγνώσιμες εξ αποστάσεως) να βασίζονται οι τακτικοί/υποετήσιοι λογαριασμοί σε κατ' αποκοπή εκτιμήσεις της ετήσιας κατανάλωσης. Οι λογαριασμοί αυτοί δεν χρειάζεται να περιλαμβάνουν όλα τα προαναφερόμενα στοιχεία, πρέπει όμως να «περιλαμβάνουν σαφή και κατανοητή εξήγηση του τρόπου με τον οποίο υπολογίστηκε το ποσό που αναφέρεται στον λογαριασμό και τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στα στοιχεία δ) και ε)» του παραρτήματος VIIα σημείο 3. Οι απαιτήσεις αυτές εφαρμόζονται επίσης σε περιπτώσεις στις οποίες οι λογαριασμοί δεν βασίζονται ποτέ στην πραγματική κατανάλωση/τις ενδείξεις του καταναεμητή κόστους θέρμανσης. Η περίπτωση αυτή αφορά μεμονωμένους τελικούς χρήστες σε πολυκατοικίες και κτίρια πολλαπλών χρήσεων στα οποία δεν εφαρμόζεται τοπική μέτρηση, και στα οποία το ενεργειακό κόστος μετακυλιέται στους τελικούς χρήστες μέσω περιοδικών χρεώσεων ή καταμερισμού του κόστους θέρμανσης αποκλειστικά με βάση άλλες παραμέτρους, όπως το εμβαδόν δαπέδου, ο όγκος κ.λπ.

⁽⁴³⁾ Πρβλ. επίσης SWD(2016) 163 final, 25 Μαΐου 2016: Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής: Κατευθυντήριες γραμμές για την εκτέλεση/εφαρμογή της οδηγίας 2005/29/EK για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX:52016SC0163>.